

Informatívna správa

o realizácii opatrení Regionálnej stratégie výchovy a vzdelávania
v stredných školách v Košickom samosprávnom kraji
a koncepcií Odboru školstva Úradu KSK

za roky 2022 - 2023

„VYCHOVÁVAME PRE ŽIVOT,
VZDELÁVAME PRE PRAX“

1. Analytická časť

Stav stredného školstva a počtu žiakov v územnej pôsobnosti KSK

V súčasnosti je v územnej pôsobnosti KSK v sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky zaradených **99 stredných škôl**:

- Košický samosprávny kraj (18 gymnázií, 5 SPŠ, 40 SOŠ, 1 SŠ)
- Regionálny úrad školskej správy v Košiciach (ďalej „RÚŠS v Košiciach“ - 2 gymnáziá a 1 SOŠ)
- mesto Rožňava (1 spojená škola s VJM s organizačnými zložkami ZŠ a SOŠ)
- cirkevné školy (8 gymnázií a 4 SOŠ)
- súkromné školy (4 gymnáziá, 15 SOŠ)

Stredné školy v územnej pôsobnosti KSK				
Zriaďovateľ	počet škôl	% zastúpenie v kraji	počet žiakov	% zastúpenie v kraji
KSK	64	64,7 %	23 049	72,3 %
RÚŠS v Košiciach	3	3 %	1 448	4,5 %
Mesto Rožňava	1	1 %	62	0,2 %
Cirkevný zriaďovateľ	12	12,1 %	3 113	9,75 %
Súkromný zriaďovateľ	19	19,2 %	4 227	13,25 %
Spolu	99	100 %	31 899	100 %

Tabuľka 1: Počet škôl a žiakov v stredných školách v územnej pôsobnosti KSK (Zdroj CVTI)

Z pohľadu regionálneho pokrytia územia KSK strednými školami sa veľká väčšina škôl nachádza na území krajského mesta Košice. Je to 28 škôl zriadených KSK, 12 súkromných, 7 cirkevných a 3 školy v zriaďovateľskej pôsobnosti RÚŠS v Košiciach.

Ako ukazuje tabuľka 2, počet žiakov stredných škôl nepretržite klesá, s výnimkou školského roka 2020/2021. V roku 2022 sa na stredných školách v KSK vzdelávalo 31 899 žiakov, čo oproti roku 2013/2014 pokles o takmer 3250 žiakov. Tento trend sa pritom v najbližšej budúcnosti v dôsledku demografického vývoja zásadne nezlepší. Pracovný trh tak bude v blízkej budúcnosti veľmi pravdepodobne pociťovať čoraz väčší nedostatok pracovných síl, pretože počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva bude klesať a odchádzajúcu pracovnú silu nebude mať v plnej miere kto nahradiť. Ako uvádzame v nasledujúcom prehľade, z pohľadu počtu žiakov dochádzalo v ostatných rokoch k postupnému poklesu celkového počtu študujúcich v stredných školách.

Vývoj celkového počtu žiakov v stredných školách v územnej pôsobnosti KSK									
Školský rok	13/14	14/15	15/16	16/17	17/18	18/19	19/20	20/21	21/22
Počet žiakov	35 141	34 903	34 631	33 908	33 208	32 267	31 729	32 154	31 899
Medziročná zmena	-1 723	-238	-272	-723	-700	-941	-538	+425	-255

Tabuľka 2: Vývoj celkového počtu žiakov v stredných školách v územnej pôsobnosti KSK od roku 2013-2022

Vývoj počtu žiakov v gymnáziách v územnej pôsobnosti KSK

Vývoj počtu žiakov za sledované obdobie naznačuje postupný pokles počtu žiakov na gymnáziách v Košickom kraji aj keď medziročne v niektorých rokoch zaznamenávame aj mierny nárast. Z pohľadu KSK ako inštitúcie, ktorá v zmysle legislatívy (§ 31 zákona č. 61/2015 o odbornom vzdelávaní a príprave) plánuje počty žiakov pre gymnáziá všetkých zriaďovateľov, okrem 8-ročného vzdelávacieho programu, je pre Košický kraj optimálnym 25 % gymnazistov z populačného ročníka. Súvisí to s demografickým vývojom, študijným potenciálom nadaných žiakov v regiónoch a snahou KSK zvýšiť prestíž odborného vzdelávania v spoločnosti, ktoré sa oproti vysokoškolskému vzdelávaniu všeobecne považuje za menejcenné. Snahou rodičov je dostať svoje deti primárne na gymnáziá a maturitné vysvedčenie sa stalo podmienkou aj pre zamestnanie sa v nízko kvalifikovaných

povolaniach, v ktorých nie je potrebné. Reálny záujem o štúdium daného odboru zo strany žiakov je tak mnohokrát v úzadí, čo sa prirodzene môže prejavovať v ich nezájme pracovať po škole vo vyštudovanom odbore.

Možným riešením v prípade gymnaziálneho štúdia aj pre potreby vysokých škôl hlavne technického zamerania by bolo rozvíjanie odborného vzdelávania na gymnáziách, smerovaného najmä na rozvoj podnikateľských a informačno - technologických zručností.

Vývoj počtu žiakov na gymnáziách v rokoch 2012 – 2020 k 15. 9. daného roka									
Zriaďovateľ	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
štátne	9 274	9 007	8 788	8 884	8 584	8 046	7 892	6 954	7 204
súkromné	647	626	591	601	608	613	608	485	512
cirkevné	1 723	1 816	1 864	1 933	1 921	1 915	1 913	1 882	1 886
Spolu	11 644	11 449	11 243	11 418	11 113	10 574	10 413	9 321	9 602

Tabuľka 3: Vývoj počtu žiakov v gymnáziách 2014 - 2022 (Zdroj CVTI)

Gymnázia s osemročným vzdelávacím programom

Gymnázia s osemročným vzdelávacím programom pôvodne vznikli pre nadaných a talentovaných žiakov. V súlade s demografickým poklesom počtu žiakov pokleslo aj percento žiakov s nadaním v populácii. Podľa § 64 ods. (4) zákona 245/2008 Z. z. orgán miestnej štátnej správy rozhoduje o návrhu počtu žiakov prijímaných do 1. ročníka osemročných gymnázií tak, aby počet žiakov týchto tried neprekročil 5 % z daného populačného ročníka v príslušnom školskom roku. V Košickom kraji, kde narastá počet žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia hlavne mimo mesta Košíc, majú často gymnázia problém odbor naplniť. V niektorých prípadoch sú v takých regiónoch žiaci už len v ostatných ročníkoch a 8-ročné gymnázium v danom meste ukončuje svoju činnosť.

V nasledujúcom prehľade uvádzame počet osemročných gymnázií a počet žiakov podľa stavu k 15. 09. 2022 rozdelených podľa zriaďovateľov v Košickom kraji.

Žiaci v 8-ročných vzdelávacích programoch na gymnáziách				
Zriaďovateľ	Počet škôl	% zastúpenie v kraji	Počet žiakov	
			2021/2022	2022/2023
KSK	13	72 %	1 963	1 854
RÚŠS v Košiciach	1	5,5 %	183	180
Cirkevný zriaďovateľ	3	17 %	388	413
Súkromný zriaďovateľ	1	5,5 %	282	151
Spolu	18	100 %	2 816	2 598

Tabuľka 4: Žiaci v osemročných vzdelávacích programoch na gymnáziách (Zdroj CVTI)

Gymnázia s bilingválnym vzdelávacím programom

V územnej pôsobnosti KSK je celkovo 10 gymnázií s 5-ročným bilingválnym programom vzdelávania bez medzinárodných zmlúv v slovensko-anglickom jazyku (SA) a v slovensko-nemeckom jazyku (SN).

Žiaci v bilingválnych vzdelávacích programoch na gymnáziách bez medzinárodných zmlúv				
Zriaďovateľ	Počet škôl	% zastúpenie v kraji	Počet žiakov	
			2021/2022	2022/2023
KSK	5 SA,SN	50 %	658	721
RÚŠS v Košiciach	1 SA	10 %	109	131
Cirkevný zriaďovateľ	2 SA	20 %	962	721
Súkromný zriaďovateľ	2 SA	20 %	213	280
Spolu	10	100 %	1 942	1 853

Tabuľka 5: Žiaci v bilingválnych vzdelávacích programoch na gymnáziách bez medzinárodných zmlúv (Zdroj CVTI)

Z celkového počtu je 7 gymnázií s týmto programom na území mesta Košice, 1 Gymnázium v Rožňave, 1 Gymnázium v Spišskej Novej Vsi a v roku 2021 sa Gymnázium Ľudovíta Štúra v Michalovciach rozšírilo o tento gymnaziálny odbor.

Žiaci v bilingválnych vzdelávacích programoch na základe medzinárodných zmlúv				
Zriaďovateľ	Počet škôl	% zastúpenie v kraji	Počet žiakov	
			2021/2022	2022/2023
KSK	0	0 %	0	0
RÚŠS v Košiciach	2 SF, SŠ, SR	100 %	468	470
Cirkevný zriaďovateľ	0	0 %	0	0
Súkromný zriaďovateľ	0	0 %	0	0
Spolu	2	100 %	468	470

Tabuľka 6: Žiaci v bilingválnych vzdelávacích programoch na gymnáziách na základe medzinárodnej zmluvy (Zdroj CVTI)

Vývoj počtu žiakov v stredných odborných školách v územnej pôsobnosti KSK

V porovnaní s ostatnými európskymi krajinami je na Slovensku podiel žiakov na vyššom sekundárnom odbornom vzdelávaní (stredné odborné vzdelávanie bez/s maturitou) dlhodobo jeden z najvyšších. V roku 2020 sa na odbornom vzdelávaní podieľalo 62,2 % žiakov stredných škôl v dennej forme štúdia. Drvivá väčšina z nich (75 %) sa pritom vzdelávala v odboroch s maturitou. Ďalších 18,6 % žiakov týchto škôl sa zúčastňovalo stredného vzdelávania bez maturitnej skúšky a len 3,8 % žiakov sa vzdelávalo v nadstavbovom štúdiu.

Praktická príprava žiakov sa uskutočňuje najmä v škole a u nemalej časti žiakov absentuje úplne. Na začiatku školského roka 2020/2021 malo praktickú výučbu u zamestnávateľa len 32,8 % žiakov SOŠ dennej formy štúdia. Praktickú výučbu v školských zariadeniach malo 41,7 % žiakov SOŠ a 24,3 % žiakov SOŠ nemalo žiadnu odbornú prípravu.

Prínosom pre odborného vzdelávania a prípravu bolo zavedenie systému duálneho vzdelávania (SDV), pri ktorom je stále výzvou podporiť záujem zo strany zamestnávateľov, a to hlavne malých a stredných podnikov a živnostníkov. V súčasnosti v školách KSK je do SDV aktívne zapojených 25 škôl župných škôl (zazmluvnených je 29 stredných škôl). Stredné školy v KSK spolupracujú s 346 zapojenými firmami/zamestnávateľmi, poskytujúcimi praktické vyučovanie v 518 certifikovaných prevádzkach. V SDV je celkovo zapojených 6683 žiakov stredných odborných škôl v územnej pôsobnosti KSK.

Vývoj počtu žiakov na SOŠ, SPŠ, športových a umeleckých školách v rokoch 2012 – 2022										
k 15. 9. daného roka		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
štátne školy	Umelecké	651	650	676	626	611	612	605	656	592
	SOŠ	17 995	17 457	16 943	15 922	15 161	14 889	14 888	14 841	14 807
súkromné školy	Umelecké	311	220	195	218	221	223	231	257	266
	SOŠ	1 155	1 619	1 545	1 567	1 562	2 087	2 256	2 570	2 541
cirkevné školy	Umelecké	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	SOŠ	1 031	1 059	1 057	1 057	1 075	1 058	1 048	1 039	1 050
Spolu SOŠ a umelecké školy		21 143	21 005	20 416	19 390	18 630	18 869	19 028	19 363	19 256

Tabuľka 7: Vývoj počtu žiakov na SOŠ a umeleckých školách 2014 – 2022 (Zdroj CVTI)

Ponuka na slovenskom pracovnom trhu pozostáva najmä z nízko kvalifikovaných profesií vo výrobe, stavebníctve a doprave (operatéri strojov, montážni pracovníci, vodiči a obsluha pojazdných strojných zariadení, pomocní a iní nekvalifikovaní pracovníci). Tieto profesie predstavovali až 51,1 %

podiel z celkového počtu nahlásených voľných pracovných miest v roku 2020. Napriek tomu bola absolventská miera nezamestnanosti v zodpovedajúcich skupinách odborov relatívne vysoká. V skupinách odborov potravinárstvo; textil a odevníctvo; spracúvanie dreva; polygrafia a médiá bola viac ako 10 % aj 9 mesiacov od ukončenia školy.

Prioritné odbory z hľadiska potrieb trhu práce			
Kód odboru	Názov odboru	Počet škôl	Počet žiakov
2262 K 00	hutník operátor	1	98
2381 M 00	strojárstvo	2	155
2387 M 00	mechatronika	2	147
2411 K 00	mechanik nastavovač	2	56
2413 K 00	mechanik strojov a zariadení	6	297
2423 H 00	nástrojár	1	20
2426 K 00	programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení	4	165
2464 H 00	strojný mechanik	3	82
2466 H 02	mechanik opravár - stroje a zariadenia	1	13
2487 H 01	autoopravár - mechanik	6	219
2487 H 02	autoopravár - elektrikár	2	53
2495 K 00	autotronik	1	163
2561 M 00	informačné a sieťové technológie	6	1083
2571 K 00	správca inteligentných a digitálnych systémov	1	71
2573 M 00	programovanie digitálnych technológií	1	109
2675 M 00	elektrotechnika	3	428
2679 K 00	mechanik - mechatronik	2	137
2682 K 00	mechanik počítačových sietí	7	239
2683 H 11	elektromechanik - silnoprúdová technika	5	74
2697 K 00	mechanik elektrotechnik	10	515
2955 H 00	mäsiar, lahôdkar	2	49
3345 K 02	technik drevárskych CNC zariadení - nábytkárska výroba	1	24
3355 H 00	stolár	2	60
3370 H 00	čalúnnik	1	0
3661 H 00	murár	9	171
3663 H 00	tesár	1	7
3678 H 00	inštalatér	2	20
3762 H 00	železničiar	1	25
3968 M 00	logistika	2	94
4210 M 02	agropodnikanie - poľnohospodárske služby	1	47
4532 K 00	agromechatronik	1	41
5361 M 00	praktická sestra	4	728
5370 M 00	masér	3	203
6323 K 00	hotelová akadémia	7	545
6355 M 00	služby v cestovnom ruchu	1	49
6444 H 00	čaišník, servírka	6	180
6445 H 00	kuchár	11	294
6460 H 00	predavač	8	126

Tabuľka 8: Prehľad študijných a učebných odborov v KSK (Zdroj CVTI)

Nami odhadovaná miera nezamestnanosti absolventov stredných škôl školského roka 2019/2020 bola približne 15 %, pričom miera nezamestnanosti absolventov SOŠ bola vzhľadom na ich vyšší počet oproti absolventom gymnázií pravdepodobne ešte o niečo vyššia. Vyššia miera nezamestnanosti čerstvých absolventov určitých odborov a ich nízka absorpcia trhom práce aj niekoľko mesiacov

po skončení školy indikujú nesúlad medzi potrebami pracovného trhu a pripravenosťou uchádzačov o zamestnanie vo vybraných odboroch.

Stredné športové školy

Športové gymnáziá boli premenované na stredné športové školy, ktoré môžu vzdelávať žiakov nielen v odbore športové gymnázium, ale môžu do svojej siete športových škôl zaradiť aj odbory pre športovcov, ktoré ponúkajú odborné školy. V KSK sú dve školy tohto druhu, zriaďovateľom jednej je KSK a druhá je súkromná škola.

Stredné športové školy				
Zriaďovateľ	Počet škôl	% zastúpenie v kraji	Počet žiakov	
			2021/2022	2022/2023
KSK	1	50 %	333	379
RÚŠS v Košiciach	0	0 %	0	0
Cirkevný zriaďovateľ	0	0 %	0	0
Súkromný zriaďovateľ	1	50 %	158	137
Spolu	2	100 %	491	516

Tabuľka 9: Počet škôl ŠŠ v územnej pôsobnosti KSK (Zdroj CVTI)

Školy umeleckého priemyslu

Školy umeleckého priemyslu ŠUP majú významné postavenie medzi odbornými školami, kde sa prelína výtvarné umenie (ŠUP), umelecko-remeselná tvorba s odbormi zameranými na informačné a digitálne technológie. Tešia značnému záujmu zo strany žiakov základných škôl.

Školy umeleckého priemyslu				
Zriaďovateľ	Počet škôl	% zastúpenie v kraji	Počet žiakov	
			2021/2022	2022/2023
KSK	1	50 %	329	315
RÚŠS v Košiciach	0	0 %	0	0
Cirkevný zriaďovateľ	0	0 %	0	0
Súkromný zriaďovateľ	1	50 %	178	196
Spolu	2	100 %	507	511

Tabuľka 10: Počet žiakov v ŠUP v územnej pôsobnosti KSK (Zdroj CVTI)

Konzervatóriá

Konzervatóriá				
Zriaďovateľ	Počet škôl	% zastúpenie v kraji	Počet žiakov	
			2021/2022	2022/2023
KSK	2	50 %	605	592
RÚŠS v Košiciach	0	0 %	0	0
Cirkevný zriaďovateľ	0	0 %	0	0
Súkromný zriaďovateľ	2	50 %	231	266
Spolu	4	100 %	836	858

Tabuľka 11: Počet žiakov v konzervatóriách v územnej pôsobnosti KSK (Zdroj CVTI)

Konzervatóriá pripravujú žiakov na profesionálne umelecké uplatnenie a na vyučovanie umeleckých a odborných predmetov vo vzdelávacích programoch umeleckého zamerania. Z celkového počtu konzervatórií a umeleckých škôl na Slovensku sa v Košickom kraji nachádzajú 4 konzervatóriá, rovnako tak v Bratislavskom kraji.

Plánovanie najvyššieho počtu žiakov I. ročníka SŠ v územnej pôsobnosti KSK

Jedným z kľúčových nástrojov systému koordinácie je určovanie najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka v dennej forme štúdia na stredných školách v členení na jednotlivé študijné odbory alebo na jednotlivé učebné odbory pre príslušný školský rok v každom samosprávnom kraji. Tieto počty určuje samosprávny kraj do 15. novembra, a to pre každú strednú školu vo svojej územnej pôsobnosti, teda vrátane stredných škôl, ktorých zriaďovateľom je aj iná fyzická alebo právnická osoba. Dotýka sa tak aj súkromných a cirkevných stredných škôl, čo má za následok, že jeden zriaďovateľ (samosprávny kraj) má kompetenciu regulovať ostatných.

Pri určovaní najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka zo strany samosprávnych krajov je nevyhnutné mať k dispozícii kvalitné štatistické údaje o uplatnení absolventov, súčasnej situácii na trhu práce a trendoch vývoja na trhu práce a hospodárstva, na základe ktorých by bolo možné aspoň do istej miery predvídať vývoj na trhu práce. Takéto štatistické údaje v súčasnosti do veľkej miery absentujú a rozhodovanie pri koordinácii odborného vzdelávania a prípravy tak môže byť ovplyvnené skôr požiadavkami jednotlivých záujmových skupín, než kvalitnými podkladovými analýzami. Efektívnosť určovania najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka v dennej forme štúdia na stredných školách ako nástroja na zosúladienie vzdelávacieho systému pre potreby trhu práce je tak v praxi otázná. V nasledujúcom prehľade uvádzame vývoj hodnoty rámcovej prognózy novoprijatých žiakov od roku 2018.

Rámcová prognóza novoprijatých žiakov do prvého ročníka SŠ						
Školský rok	2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025
Počet žiakov (smerné číslo)	6 468	6 538	6 210	6 386	6 487	7 000
Násobok predpokladaného počtu žiakov	1,2	1,2	1,16	1,14	1,13	1,12
Skutočný počet žiakov	5 390	5 448	5 353	5 602	5 741	6 116
Fond	1 078	1 090	857	784	746	734 + 150

Tabuľka 12: Prognóza novoprijatých žiakov v KSK

Násobok predpokladaného počtu žiakov navýši skutočný počet žiakov v kraji, vytvára sa tzv. rezerva, fond pre žiakov, ktorí by chceli študovať na škole v Košickom kraji a sú z iného kraja. Skutočný počet žiakov zodpovedá 1,00 násobku rámcovej prognózy predpokladaného počtu žiakov.

Pri plánovaní počtu žiakov, riaditelia škôl a zriaďovatelia stredných škôl majú s ročným predstihom presne odhadnúť počet žiakov, ktorí na konkrétnej škole budú mať záujem študovať konkrétny študijný odbor. Školy a zriaďovatelia majú snahu plánovať čo najvyššie počty žiakov do prvého ročníka stredných škôl, pretože na žiakov prijatých nad rámec určeného počtu nebude poukázané normatívne financovanie zo štátneho rozpočtu. V roku 2024/2025 je skreslenie „smerného čísla“ spôsobené MŠVVaŠ SR, ktoré tieto počty navýšilo pre potreby príchodu investora do Košického kraja, firmy VOLVO.

Na nasledujúcich stranách sa budeme venovať jednotlivým kľúčovým prioritám a prejdeme si plnenie opatrení týkajúcich sa týchto priorít. Pri jednej strategickej prioritě (školy s inkluzívnym vzdelávaním) sme prehodnotili potrebu zmeny znení opatrení, nakoľko berieme do úvahy aktuálnu zmenu legislatívy a zmenou opatrení na ňu potrebujeme flexibilne reagovať.

Kľúčová priorita č. 1.

Optimalizácia a stabilizácia siete stredných škôl a školských zariadení v KSK

Princípom je optimálne nastavenie každej školy a jej stabilizácia na nasledujúce obdobie, ktorá jej umožní plniť svoju úlohu v sieti škôl a školských zariadení. Dôležitým bude nájdenie metodiky pre uplatňovanie platnej legislatívy, vhodných foriem komunikácie so všetkými školami, spôsobov

efektívneho financovania a kontroly a spustenie procesov pasportizácie škôl, ktorá umožní realizovať nevyhnutné kroky smerujúce k optimalizácii a stabilizácii siete škôl a ponúkaných odborov.

Základné charakteristiky perspektívnych škôl:

- **Stabilné** – personálne, finančne, s jasnou víziou,
- **Kvalitné** – na základe merateľných výsledkov, v porovnaní s konkurenciou na národnej a medzinárodnej úrovni, pri hodnotení vnútornej klímy školy,
- **Potrebné** – pre trh práce, pre vysoké školy, pre miestnu komunitu a región,
- **Dostupné** – prispôsobené regionálnej štruktúre zamestnávateľov, vytvárajúce sieť odborov s primeranou hustotou,
- **Kreatívne** – schopné na sebe pracovať a rozvíjať sa, schopné realizovať projekty,
- **Aktívne** – vytvárajúce pridanú hodnotu pre obec, mesto, región, kraj,
- **Flexibilné** – predvídajúce zmeny a schopné adaptovať sa na nové podmienky.

Vybrané hlavné aktivity a výsledky

Vytvorenie transparentného a objektívneho systému určovania najvyššieho počtu žiakov I. ročníka SŠ v územnej pôsobnosti KSK pre prijímacie konanie v nasledujúcom školskom roku

- *Spracovať transparentné kritériá pre určovanie najvyššieho počtu žiakov v 1. ročníkoch SŠ s dôrazom na regionálne špecifiká v územnej pôsobnosti KSK*

Vyhláškou MŠVVaŠ SR č. 202/2022, ktorá nadobudla účinnosť 7.6.2022, sa zavádzajú kritériá na určovanie najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl na príslušný školský rok. Tie sa v zmysle vyhlášky ďalej členia na vstupné a určovacie. Pri vstupných kritériách sa prihliada na rámcovú prognózu počtu novoprijatých žiakov stredných škôl na príslušný školský rok, dodatočnú potrebu trhu práce a rozpis rámcovej prognózy počtu novoprijatých žiakov stredných škôl podľa jednotlivých študijných odborov a jednotlivých učebných odborov. Najvyšší počet žiakov prvého ročníka získaný zo vstupných kritérií sa pomerne rozdeľuje medzi jednotlivé študijné odbory a jednotlivé učebné odbory v príslušných stredných školách na základe vyhodnotenia určovacích kritérií, v zmysle spomínanej vyhlášky sa zohľadňujú princípy, ktorými sú: rovnaký prístup k výchove a vzdelávaniu v stredných školách bez ohľadu na zriaďovateľa, racionalizácia a koncentrácia poskytovania výchovy a vzdelávania v stredných školách s dôrazom na efektívne využívanie finančných prostriedkov poskytovaných na výchovu a vzdelávanie zo štátneho rozpočtu, primeraná dostupnosť výchovy a vzdelávania v stredných školách žiakom na území samosprávneho kraja, zabezpečenie výchovy a vzdelávania v stredných školách v jazyku národnostnej menšiny vrátane stredných škôl, v ktorých sa vzdelávajú žiaci s trvalým pobytom na území iného samosprávneho kraja, ako je samosprávny kraj, v ktorom má sídlo príslušná stredná škola a zabezpečenie výchovy a vzdelávania žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v stredných školách.

Určovacie kritériá v sebe ďalej zhŕňajú aj základné a ďalšie. Pri základných kritériách MŠVVaŠ SR vyšpecifikovalo pre každý typ školy osobitné kritériá. Napríklad pri gymnáziách boli hodnotené výsledky externej maturitnej skúšky alebo podiel absolventov, ktorí pokračujú v štúdiu na vysokej škole. Pri stredných odborných školách zas prihliadalo na spoluprácu školy so zamestnávateľmi a aj zamestnanosť absolventov. Špecifické kritériá mali aj konzervatóriá, športové školy či školy umeleckého priemyslu.

Pri ďalších kritériách má svoje zastúpenie aj samosprávny kraj v rozsahu 30 % a KSK pri určovaní počtov žiakov na prijatie prihliadal na výsledky z celoslovenských kôl súťaží alebo predmetových olympiád a výsledky z medzinárodných kôl súťaží alebo predmetových olympiád

v pomere k celkovému počtu žiakov strednej školy. Zavážilo i to, či sa stredná škola zapája do medzinárodných projektov a medzinárodných programov, prípadne či zabezpečuje výchovu a vzdelávanie žiakov v jazyku národnostnej menšiny.

Pri napĺňaní tohto merateľného ukazovateľa sa odbor školstva stotožnil s vyhláškou MŠVVaŠ SR a svoje kritériá nastavil v zmysle vyhlášky a spolu s uplatnením kritérií, ktoré stanovuje ministerstvo školstva v rozsahu 70 %, zohľadňuje spoločné kritériá pri určovaní najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl vo svojej územnej pôsobnosti.

- *Komunikáciou s ostatnými zriaďovateľmi stredných škôl dosiahnuť konsenzus v KSK o určovaní najvyššieho počtu žiakov 1. ročníkov SŠ*

Pre úspešné nastavenie najvyššieho počtu žiakov prvých ročníkov na stredných školách je nevyhnutná komunikácia so zamestnávateľmi, zriaďovateľmi stredných škôl v územnej pôsobnosti a ostatnými aktérmi, ktorí majú vplyv na odborné vzdelávanie a prípravu. Kvalitu absolventov stredných škôl totiž v konečnom dôsledku posudzuje ich zamestnávateľ. V tejto súvislosti Odbor školstva Úradu Košického samosprávneho kraja uskutočnil pracovné výjazdové stretnutia v regiónoch Michalovce, Trebišov, Rožňava a Spišská Nová Ves, kde o budúcom nastavení prijímania prvákov komunikoval priamo v regióne. Vzniká tak, v záujme budovania kvality škôl v kraji, neformálna platforma na riešenie sporných ale aj koncepčných otázok pre oblasť školstva. KSK bude aj naďalej rozvíjať partnerstvá s ostatnými zriaďovateľmi s cieľom, aby na území KSK vznikla vyrovnaná, moderná sieť stredných škôl a študijných a učebných odborov. Podmienkou je kooperácia a povedomie všetkých zriaďovateľov podieľajúcich sa na vzdelávaní v kraji, že riešením je vzájomný rešpekt a súčinnosť a to aj z dôvodu optimálneho nastavenia siete škôl a študijných odborov.

- *Určiť najvyšší počet žiakov do 1. ročníkov SŠ v územnej pôsobnosti KSK s dôrazom na regionálne špecifiká*

Proces určovania najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl v územnej pôsobnosti KSK je v kompetencii samosprávneho kraja v zmysle § 31 zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave. V zmysle tohto zákona je povinnosťou samosprávneho kraja k 31.5.2022 zverejniť Rozpis rámcovej prognózy očakávaného počtu žiakov pre nasledujúci školský rok do odborov vzdelávania a ich zameraní na webovom sídle VUC, do 15. októbra toho istého roka má KSK povinnosť zaslať MŠVVaŠ SR návrh najvyššieho počtu žiakov I. ročníka SŠ na účely prerokovania, následne do 15. novembra bude materiál prerokovaný v KROVaP a do 30. novembra podpísaný predsedom KSK a zverejnený určený najvyšší počet žiakov I. ročníka SŠ v dennej forme štúdia v členení na jednotlivé študijné odbory alebo na jednotlivé učebné odbory na webovom sídle KSK.

V roku 2022 stanovilo MŠVVaŠ SR rámcovú prognózu očakávaného počtu žiakov stredných škôl pre šk.r. 2023/2024 na 6487 žiakov s násobkom predpokladaného počtu žiakov posledného ročníka základných škôl 1,13. Kraj tento počet žiakov prerozdelený medzi všetky stredné školy vo svojej územnej pôsobnosti. Podľa § 8 ods. 1 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 202/2022 Z. z., ktorou sa ustanovujú kritériá na určovanie najvyššieho počtu žiakov prvého ročníka stredných škôl, je rámcová prognóza počtu novoprijatých žiakov do učebných odborov nižšieho stredného odborného vzdelávania v strednej odbornej škole vstupným kritériom pre určovanie najvyššieho počtu žiakov prvých ročníkov stredných škôl pre učebné odbory nižšieho stredného odborného vzdelávania. V súlade s ustanovením § 10 ods. 1 spomínanej vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR určuje Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR pre jednotlivé samosprávne kraje na školský rok 2023/2024 rámcovú prognózu počtu novoprijatých žiakov do učebných odborov nižšieho stredného odborného vzdelávania v strednej odbornej škole a pre KSK bolo stanovených 1141 žiakov, tento počet bol najvyšší v SR.

- *Rozšíriť ponuku vzdelávania v stredných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK o skupinu odborov vzdelávania 76 - učiteľstvo*

Ambíciou KSK je ponúknuť študentom v Košickom kraji možnosť študovať v študijnom odbore 7649 M učiteľstvo pre MŠ a výchovateľstvo a 7661 M sociálno-výchovný pracovník aj na niektorej zo škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. V sieti škôl doteraz figurovali školy iných zriaďovateľov s týmito odbormi (Súkromná SOŠ, Bukovecká 17, Košice; Súkromná pedagogická a sociálna akadémia, Požiarnická 1, Košice; Súkromná SOŠ DSA, Komenského 12, Trebišov a Cirkevná SOŠ pedagogická sv. Cyrila a Metoda, Južná trieda 48, Košice).

Od 1. septembra 2022 je v sieti škôl a školských zariadení SR zaradená a KSK zriadená Spojená škola Bielocerkevska 29, Košice s organizačnými zložkami Stredná odborná škola pedagogická Bielocerkevska 29, Košice a Materská škola Bielocerkevska 29 Košice a na MŠVVaŠ SR sme zaslali aj žiadosť o zaradenie odboru 7649 M učiteľstvo pre MŠ a výchovateľstvo na Obchodnú akadémiu v Rožňave. Zatiaľ nedisponujeme odpoveďou na našu žiadosť.

- *Zriadiť vzdelávací inštitút pre potreby zachovania bohatstva regiónu*

Na území KSK sú krásne oblasti, ktoré z hľadiska historického zachovania dedičstva alebo výnimočnosti prostredia, vytvárajú predpoklady pre obnovu a zachovanie bohatstva regiónu aj prostredníctvom vybudovania vzdelávacieho systému. Významnou a jedinečnou je historická Tokajská vinohradnícka oblasť na území KSK. Nachádza sa v juhovýchodnej časti okresu Trebišov a tvorí 12-15 % celého Tokajského regiónu, ktorého väčšia časť sa rozprestiera na území Maďarskej republiky.

Naším zámerom je vytvoriť Moderné vzdelávacie centrum – Tokajský vzdelávací inštitút na už existujúcom elokovanom pracovisku Viničky a v spolupráci s vytvorenými partnerstvami rovnakého zamerania navrhnuť reštrukturalizačné opatrenie vo vzdelávaní tak, aby lepšie vyhovovalo potrebám regionálneho trhu práce, zúročilo jedinečnosť polohy atraktívneho regiónu – TOKAJ a nadviazalo na platformu existujúcej vzdelávacej inštitúcie.

Proces priradenia Elokovaného pracoviska Viničky (ďalej len EP Viničky) k SOŠ Pribeník bol úspešne realizovaný a od 1.9.2023 je EP Viničky súčasťou Strednej odbornej školy agrotechnických a gastronomických služieb - Agrártechnikai és Gasztronómiai Szolgáltatási Szakközépiskola, J. Majlátha Pribeník. Škola má záujem a aj potenciál vzdelávať v odboroch vinohradníctvo a ovocinárstvo a má ambíciu prijať v šk. r. 2024/2025 do odborov vzdelávania 4227 M 02 – 03 S/M (vinohradníctvo a ovocinárstvo – podnikanie, agroturistika) 32 žiakov.

Vo výzve IROP-PO7-SC76-2021-80 je škola žiadateľom o nenávratný finančný príspevok, kód žiadosti č. NFP302070CAW5, kde je predložený investičný zámer na rekonštrukciu a revitalizáciu objektu, ktorý momentálne nezodpovedá potenciálu regiónu a ani nemá vytvorené dôstojné podmienky na vzdelávanie mladých.

- *Reštrukturalizovať stredné odborné školy podľa potrieb trhu*

Optimalizácia siete má ambíciu profilovať, resp. reštrukturalizovať školy tak, aby svojou efektívnou štruktúrou študijných a učebných odborov získali svoju špecifickosť. Profilácia si na jednej strane vyžiada prispôsobenie odborov existujúcej siete a na strane druhej zaraďovanie nových odborov do siete tak, aby zodpovedali potrebám trhu práce v jednotlivých regiónoch. Príchod významného investora na územie KSK a jeho záujem o spoluprácu pri vytváraní novej pracovnej sily pre svoje potreby priniesla impulz aj aktívny prístup zo strany SOŠ aj Odboru školstva KSK. Intenzívna komunikácia medzi investorom, OSK KSK a zriaďovateľmi škôl spôsobila vytvorenie platformy pre vzájomnú komunikáciu a spoluprácu pri zavádzaní inovácií do vzdelávania na SOŠ medzi školami v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a školami iných zriaďovateľov, ako aj navýšenie najvyššieho počtu žiakov pre „plánovanie výkonov“ zo strany MŠVVaŠ SR pre potreby investora cca o 200 žiakov.

- *Prípraviť analýzu možností optimalizácie siete stredných škôl, vrátane siete učebných a študijných odborov, so zohľadnením údajov o potrebe budúcej pracovnej sily*

Súčasný vývoj počtu žiakov na školách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK zaznamenáva mierny pokles, počtu žiakov na SOŠ. Odbor školstva v záujme rozvoja a efektívneho financovania SŠ KSK pripravilo návrh na čiastočné optimalizačné opatrenia. Nakoľko ide o nepopulárne riešenia, ktoré vedú k zoštiehľovaniu manažmentu a stredného manažmentu škôl, je nutné dôsledné a citlivo viesť dialógy s aktérmi tejto zmeny. Naším cieľom je zvyšovanie kvality riadenia škôl a školských zariadení, preto je potrebné podporovať spoluprácu, znižovať súťaživosť zamestnancov, posilňovať rozvoj potenciálu, zvyšovať sebahodnotenie (autoevalváciu). Potreba evalvácie a autoevalvácie škôl a školských zariadení je nutnosťou dnešnej doby neustálych zmien. KSK sa v oblasti podpory vzdelávania manažérstva kvality v školách a v školských zariadeniach plánuje zamerať na rozvoj líderských kompetencií, strategické plánovanie a reflexiu strategických cieľov v konkrétnom čase ako aj na personálny manažment, vnútorné riadenie školy a poradenstvo.

- *Posúdiť potreby, možnosti a postup prípadnej optimalizácie siete SŠ vrátane učebných a študijných odborov za účasti iných zriaďovateľov škôl a ďalších relevantných aktérov pri zohľadnení kvality škôl a potrieb trhu v KSK*

Stredné školy sú centrami vzdelávania vo svojich regiónoch. Poskytujú vzdelávanie mladej populácie ako prípravu na povolanie. Rovnako poskytujú možnosti ďalšieho vzdelávania strednej a staršej generácii, ktorá musí reagovať na meniace sa potreby trhu práce a ďalej pracovať na svojom osobnostnom i odbornom rozvoji. KSK má ambíciu vybudovať funkčnú, efektívnu a kvalitnú sieť stredných škôl a školských zariadení, ktorá väčšinou zodpovedá potrebám regiónov. V každom z nich sú školy vzhľadom na dopravnú infraštruktúru, ubytovacie a stravovacie služby pre žiakov dostupné. Demografický vývoj, transformačné zmeny vo viacerých odvetviach hospodárstva však v niektorých oblastiach kraja spôsobujú, že sieť škôl, ich profilácia a ponúkané študijné a učebné odbory nezodpovedajú reálnym potrebám a možnostiam rozvoja regiónov. Významným impulzom do týchto procesov vniesol príchodom významného investora na územie KSK a aj intenzívnou komunikáciou s ním sa školy v územnej pôsobnosti KSK nastavujú na novú požiadavku. Tá si vyžaduje proaktívny a aj inovatívny postup pri zavádzaní nových technológií v učebných a študijných odboroch v SOŠ, prípadne aj zavádzanie nových experimentálnych overovaní. Významným krokom je vytvorenie platformy pre vzájomnú spoluprácu pri zavádzaní inovácii do vzdelávania na SOŠ a ďalším vzdelávaním učiteľov a odborných zamestnancov v školách v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK a aj v školách iných zriaďovateľov pre vytvorenie čo najlepšieho prostredia pre potreby investora.

- *Aktualizovať a prehodnotiť počet, umiestnenie a priradenie elokovaných pracovísk k jednotlivým SOŠ*

Ambíciou KSK je aj naďalej v prípade elokovaných pracovísk ako súčastí škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK zriaďovať elokované pracoviská systematicky a udržateľne, optimalizovať ich počet na základe požiadavky, ktorá vyplynie z pasportizácie a tým zvyšovať geografickú dostupnosť výchovno – vzdelávacích činností pre deti/žiakov zo sociálne-znevýhodneného prostredia (ďalej len SZP), kde by sa stredná škola priblížila k žiakom z marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len MRK) a zamerala sa na prípravu v dvojročných odboroch „F“ a zároveň umožnila dostupnosť tohto vzdelávania. Problém sa v priebehu rokov prehĺbuje. Navyše vylúčenie žiakov z MRK z formálneho trhu práce je okrem nedostatočnej konkurencieschopnosti (z dôvodu nízkej vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne a zručností) zapríčinené aj ďalšími faktormi prejavujúcimi sa diskrimináciou voči rómskemu etniku (stereotyp nespoľahlivých pracovníkov bez pracovnej morálky, disciplíny a motivácie).

V šk. r. 2022/2023 boli do siete škôl a školských zariadení:

- **zaradené elokované pracoviská:**

EP Bystrany 3, Bystrany ako súčasť Strednej odbornej školy techniky a služieb, Markušovská cesta 4, Spišská Nová Ves,

EP Rudňany 65, ako súčasť Strednej odbornej školy techniky a služieb, Markušovská cesta 4, Spišská Nová Ves,

EP Hlavná 232/14 Viničky ako súčasť Strednej odbornej školy agrotechnických a gastronomických služieb – Agrártechnikai és Gasztronómiai Szolgáltatási Szakközépiskola, J. Majlátha 2, Pribeník.

- **vyradené elokované pracoviská:**

EP Hlavná 232/14 Viničky ako súčasť Strednej odbornej školy poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova 23, Košice,

EP Sokoľany 147 ako súčasť Strednej odbornej školy obchodu a služieb Jána Bocatia, Bocatiova 1, Košice,

EP SNP 1, Gelnica ako súčasť Strednej priemyselnej školy strojníckej, Komenského 2, Košice,

EP Železničná 127, Čierna nad Tisou ako súčasť Strednej odbornej školy techniky a remesiel - Műszaki Szakok és Mesterségek Szakközépiskola, Rákocziho 23, Kráľovský Chlmec.

Kľúčová priorita č. 2.

Aktívne školy – posilnenie vnútorných kapacít stredných škôl KSK

Princípom je aktivizácia smerom dovnútra. Každú školu tvoria zamestnanci, preto vytvorenie atraktívneho prostredia pre ich odborný rast musí byť jednou z priorít. Ďalšie vzdelávanie môže mať mnoho podob a môže sa týkať rôznych cieľových skupín, dôležité je nabádať školy a ich vedenie aby aktívne hľadali spôsoby jeho realizácie. Podporu KSK bude mať aj rozvoj manažérskych zručností na všetkých úrovniach riadenia školy.

Ak má byť škola aktívnou, musí mať vybudované predovšetkým dostatočné personálne kapacity s potrebnými kompetenciami, prostredníctvom ktorých bude plniť stanovené úlohy. Kvalita a dobré meno školy závisia v prvom rade od ľudí, ktorí v nej pracujú. Aktívne by školy mali byť aj pri vytváraní podmienok pre spoluprácu s odborníkmi z praxe, pri vytváraní tímov pedagógov pri implementácii národných a medzinárodných projektov a pri zvyšovaní jazykovej kompetencie pedagogických zamestnancov dôležitej pre rozvoj medzinárodnej spolupráce.

Úspešnosť škôl sa odvíja jednak od kvality výchovno-vzdelávacieho procesu, ale aj od schopnosti škôl osloviť žiakov svojou ponukou vzdelávania a ponúknuť aj určitú „klímu školy“, kde sa zohľadňujú požiadavky jednotlivca. KSK pristupuje zodpovedne k týmto spoločenstvám a bude podporovať a vytvárať podmienky pre pozitívnu klímu školy a všetkých jej aktérov, žiakov a učiteľov.

- *Zjednotiť podmienky programu adaptačného vzdelávania začínajúcich učiteľov*

Adaptačný proces je usmerňovaný proces uvádzania začínajúceho učiteľa do práce, ktorý by nemal byť stresujúci. Zo strany vedenia župných škôl očakáva jasné formulovanie základných informácií, pravidiel, úloh, očakávaní a pravidelné monitorovanie realizácie adaptačného vzdelávania, ktoré sú súčasťou programu adaptačného vzdelávania. Začínajúci učiteľ sa v princípe oboznámi s najzásadnejšími oblasťami: Technické a prezentačné informácie: oboznámenie s priestorom, miestom na prácu. Informácie o evidencii dochádzky, prípadnej absencie. Konto na počítači, emailová komunikácia: školský web, kalendáre. Bezpečnostné školenia; BOZP; Požiarna ochrana; Základy prvej pomoci. Pedagogická dokumentácia; oboznámenie s Edupage, záznamom organizovaných činností, záznam absencie žiakov učiteľom. Ako postupovať pri úraze, pri poistnej udalosti, ako uvoľňovať žiakov z vyučovania. Školský vzdelávací program a iné dokumenty; Oboznámenie so Školským vzdelávacím programom, osnovami, obsahovými a výkonovými štandardami, prierezovými témami a s tematickými výchovno-vzdelávacími plánmi.

Pedagogické organizačné pokyny na príslušný rok (POP). Školský organizačný poriadok: Oboznámenie so Školským poriadkom, organizačným, pracovným a prevádzkovým poriadkom. Metodické usmernenia: Príprava na práci v triede podľa dohodnutého plánu. Metodické usmernenia z hospitácie: Spätná väzba na prácu učiteľa v triede. Profil učiteľa: Rozhovor o kompetenciách učiteľa na základe zadaného profilu učiteľa. Pracovné informácie: Čerpanie dovolenky a náhradného voľna. Ďalší profesionálny rast. Systém odmien, záväzky, vlastná perspektíva v škole. Celoškolské akcie: Oboznámenie s celoškolskými akciami v priebehu roka. Spoluúčasť na príprave vybranej akcie. Konzultácie s rodičmi; Vedenie konzultácie s rodičmi v spolupráci s uvádzajúcim učiteľom (mentorom). Všetky oblasti z programu vzdelávania sú v logickej časovej nadväznosti a pravidelne sa kladie dôraz na individuálny rozhovor, zhodnotenie vlastnej práce, postrehov, výziev, otázky, diskusia ako aj nastavenie cieľov na ďalší mesiac.

- *Viesť otvorený dialóg s MŠVVaŠ SR v rámci možnosti zavedenia pozície mentor adaptačného vzdelávania pre pedagogického zamestnanca s prvou atestáciou so znížením základného úväzku pre mentora o 1 hod.*

Mentor (uvádzajúci učiteľ) plní úlohu zvyšovania kvality práce začínajúceho učiteľa, medziľudskú interakciu. V školskom prostredí je pomoc mentora zameraná na riešenie pracovného problému začínajúceho učiteľa, alebo prekážky ktorá mu bráni v práci. Úloha mentora je tiež orientovaná na konzultáciu pocitov strachov, omylov, neistoty, pochybnosti z vykonávania nových činnosti začínajúceho učiteľa. Mentor s vysokým odborným a ľudským potenciálom zabezpečuje aj osobný vzťah. Pomáha procesu k nachádzaniu nových možností, perspektív a náhľadov. Nehľadá chyby, je nápomocný a usmerňuje. Vzhľadom k úlohám, ktoré mentor (uvádzajúci učiteľ) popri svojej základnej pracovnej náplni plní by bolo motivujúce a podporujúce pre výkon tejto funkcie zníženie základného úväzku o 1 hod. KSK zatiaľ nezačalo dialóg s MŠVVaŠ SR aj z dôvodu čiastočného riešenia opatrenia zo strany ministerstva formou zavedenia pozície supervízora na školách, ktorý bude umožňovať zníženie úväzku.

- *Podporovať ďalšie vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov, ktoré reflektuje na reálne a aktuálne potreby na podporu inovatívnych technológií vo výučbe*

Riaditeľ školy v súlade so zákonom č. 138/2019 Z. z. a v súlade s opatrením z Regionálnej stratégie výchovy a vzdelávania v SŠ reviduje Plán profesijného rozvoja a zasiela plán vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov v inovatívnych technológiách vo výučbe. Podľa možností a časovej dostupnosti školiteľa sa konajú aj operatívne školenia menších skupín pedagogických a odborných zamestnancov podľa zamerania odboru priamo na školách, alebo v sídlach firiem, inštitúcií. Trendom je, že sa školia pedagogickí zamestnanci rôznych študijných a učebných odborov v inovatívnych technológiách aj navzájom a odovzdávajú si nové zručnosti a poznatky. Jednou z ambícií, ktorú KSK má v súvislosti s príchodom investora do KSK, je vytvorenie platformy pre školiaci a vzdelávací systém pre učňovskú a odbornú prípravu spolu so školami iných zriaďovateľov tak pripraviť potenciál učiteľov, majstrov a aj žiakov pre nové technológie výroby v automobilovom priemysle.

- *Vytvárať podmienky na zapojenie odborníkov z praxe do teoretického a praktického vyučovania v škole na podporu inovatívnych technológií vo výučbe*

Na školách KSK prebieha bežne v rámci vyučovacieho procesu spolupráca a zapájanie odborníkov z praxe do teoretického a praktického vyučovania na podporu inovatívnych technológií vo výučbe. Pozitívom je, ak priamo aj pedagogický zamestnanec je profesijne (napr. umelecky) aktívny. Konajú sa aktivity v rámci mentoringu, kde odborníci z praxe realizujú odborné prednášky, workshopy a po ich ukončení nechávajú žiakom konkrétne reálne zadania na vypracovanie v určitom časovom horizonte

(mesiac, 1/4 rok) a následne prebieha spätná väzba. Týmto sa na školách v KSK vytvára priestor pre podporu vyučovania inovatívnych technológií a ich zavádzania do praxe.

- *Vytvárať podmienky na čo najširšie zapojenie pedagogických a odborných zamestnancov do národných projektov a medzinárodných projektov so zameraním na podporu zahraničných stáží*

Projekt Digitalizácia umenia a kultúrneho dedičstva sa realizoval na ŠUP, Jakobyho 15 v Košiciach. Projekt bol podporený v rámci Erasmus+ programu akcie KA122-VET – Krátkodobé projekty mobility učiacich sa a zamestnancov v sektore odborného vzdelávania a prípravy a jeho realizácia prebieha od 09/2022 do 10/2023 s mobilitami učiteľov do Talianska a Švédska. Ako jedna z dvoch stredných odborných škôl na Slovensku ponúka táto škola unikátny študijný odbor konzervátorstvo – reštaurátorstvo – maliarske techniky, ktorý sa do dnešnej podoby rozvinul asi po 18 rokoch svojej existencie. Aj keď je tento študijný odbor všeobecne považovaný za “tradičný”, nástup moderných digitálnych technológií prináša nové možnosti a výzvy na zachovanie tradičného umenia a kultúrneho dedičstva v digitálnej podobe pre budúce generácie v digitalizačných centrách a ateliéroch múzeí a galérií. Preto táto škola prijala túto výzvu a chce priniesť do vyučovacieho procesu nové prístupy v oblasti digitalizácie umenia a kultúrneho dedičstva. V prvom rade je nevyhnutné poskytnúť vysokokvalitných pedagógov, ktorí sa stanú lídrami v implementácii tohto nového obsahu a umožnia študentom priamy kontakt s digitalizačnými postupmi, čo pomôže zlepšiť ich zamestnatelnosť v digitálnej spoločnosti 21. storočia. Preto spojili schopnosti učiteľov reštaurovania a informatiky, ktorí si zabezpečili rozšírenie vedomostí v kurze zameranom na renesančné umenie vo Florencii s návštevou prestížnych galérií a múzeí s najnovšími digitalizačnými centrami, ale aj v kurze zameranom na vytváranie edukačného obsahu pomocou najnovších technológií v rástane virtuálnej/rozšírenej reality použiteľných v škole. Výzvou školy je spoločne vytvárať nový digitálny obsah zameraný na digitálne umelecké a historické artefakty pre vzdelávanie našich študentov.

- *Zvyšovať jazykovú kompetenciu pedagogických a odborných zamestnancov s využitím potenciálu bilingválnych škôl a jazykových škôl v KSK*

Jazykové kurzy pre učiteľov a zamestnancov župných škôl v šk. roku 2022/2023 boli realizované na 2 jazykových školách v KE a SNV - jazykové kurzy boli preplatené 124 zamestnancom z 35 škôl v našej zriaďovateľskej pôsobnosti vo výške 18 600 €.

Kľúčová priorita č. 3.

Partnerstvá stredných škôl v KSK – NETWORKING

Princípom je vytváranie užitočných partnerstiev a budovanie podmienok pre jeho rozvoj nielen smerom k „dodávateľom“ t. j. žiakom základných škôl a ich rodičom ale aj smerom k „odberateľom“ t. j. firmám, univerzitám a vysokým školám.

Vzdelávanie je potrebné vnímať ako súvislú nadväzujúcu poskytovanú službu od predprimárneho vzdelávania cez primárne, sekundárne odborné až po vysoko špecializované, teda ako výsledok realizácie sektorovej politiky na danom území. Aj z dôvodu špecializácie je nesmierne dôležité mať partnerstvo v podobe kontinuálnej spolupráce najmä medzi základnými školami a strednými školami, strednými školami a zamestnávateľmi či strednými školami a vysokými školami.

- *Vytvárať partnerstvá v podobe kontinuálnej spolupráce SŠ s univerzitami*

Stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja majú aj v školskom roku 2022/2023 partnerstvá s univerzitami v rámci poskytovania stáže študentom, niektorí učitelia z VŠ učia na stredných školách (najmä v rámci prírodovedných alebo odborných predmetov) a v rámci spolupráce sú realizované rôzne prednášky a aktivity. Najviac spoluprac majú práve župné gymnáziá.

Ide o približne 50 dohôd o spolupráci, pričom v priemere bolo za každé gymnázium zrealizovaných 9 aktivít.

- *Vytvárať partnerstvá v podobe kontinuálnej spolupráce so zamestnávateľmi, stavovskými a profesijnými organizáciami*

V súlade so zákonom č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprav a o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s § 24 ods. 1 písm. c) môže SOŠ pri svojom názve používať aj označenie COVP, ak spĺňa podmienky uvedené v odst. 2 uvedeného zákona, zriaďovateľ SOŠ udelí písomný súhlas a príslušná stavovská alebo profesijná organizácia udelí oprávnenie po prerokovaní v KROVaP. Na RUZ (Republiková únia zamestnávateľov) oslovila v šk. r. 2022/2023 **Hotelovú akadémiu, Južná trieda 10, Košice a SOŠ beauty služieb, Gemerská 1, Košice** a dala návrh do KROV na udelenie súhlasu zriaďovateľa pre možnosť používať označenie Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre rozvoj gastronómie, hotelierstva a cestovného ruchu pre HA a Centrum odborného vzdelávania a prípravy so zameraním na beauty služby pre SOŠ beauty služieb, Gemerská 1 Košice. Toto označenie by nemalo byť pridelené automaticky, školy by si mali zaslúžiť tento prívlastok svojimi doterajšími výsledkami, vypracovať projektový zámer, ktorého ciele by boli merateľné, kvalifikovateľné a zodpovedali by oprávnenosti označenia COVP. Odborná škola týmto získava excelentnosť a buduje si svoje dobré meno. Na základe plnenia súboru kritérií, budú pridelené body, na základe ktorých škola získa súhlasné resp. nesúhlasné stanovisko KSK a môže sa u vecne príslušnej stavovskej organizácii uchádzať o označenie COVP. Odbor školstva predložil návrh škôl pre RUZ, ktoré získali súhlas zriaďovateľa používať označenie COVP.

- *Využívať na propagáciu študijných a učebných odborov na SŠ moderné komunikačné kanály za participácie všetkých sociálnych partnerov*

KSK každoročne aktualizuje a vydáva propagačnú brožúru Stredná pre teba: <https://www.strednapreteba.sk/>, ktorú aj distribuuje na základné školy v Košickom kraji.

Kľúčová priorita č. 4.

Digitálna transformácia stredných škôl v KSK

Princípom je digitálna transformácia škôl umožňujúca prechod na kvalitatívne vyššiu úroveň vzdelávania a priblíženie sa požiadavkám trhu práce, univerzít a vysokých škôl. Prioritou KSK bude podpora študijných a učebných odborov súvisiacich s prechodom na digitálnu ekonomiku a lepšie vnímanie s tým súvisiacich možností.

Našou snahou je podporiť a usmerniť zmenu systému vzdelávania na školách v regióne so zameraním na rozvoj znalostí a zručností žiakov, tvorivosti, kritického myslenia a hodnôt, aby boli lepšie pripravení pre život v digitálne transformujúcej sa spoločnosti, najmä pre uplatnenie sa v IT odvetví a odvetviach digitálnej ekonomiky. Samotné technológie však nedokážu a nemôžu nahradiť ľudsky a odborne rozvinutého učiteľa. Preto nevyhnutnou súčasťou zmeny systému vzdelávania v školách musí byť podpora učiteľov so špecializáciou pre toto odvetvie. Digitálna transformácia vzdelávania je preto iba prostriedok, nie cieľ. Tým je skvalitnenie vzdelávania s ohľadom na hodnoty a potreby ľudskej spoločnosti ako celku.

- *Podporiť inovácie foriem vzdelávania a využívania aktivizačných vyučovacích metód na školách (zameraných na znalosti, zručnosti, tvorivosť, kritické myslenie a postoje žiakov pre život v digitálne transformujúcej sa spoločnosti)*

Stredné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti Košického samosprávneho kraja sa v školskom roku 2022/2023 zapojili do projektu LAB IT Creativity. Zameraný bol na informačné technológie a inovatívne technologické riešenia, ktoré žiaci vytvorili v spolupráci s IT spoločnosťami, Technickej

univerzity Košice, KSK, IT Valley a zapojilo sa doň päť župných gymnázií. Projekt LAB IT Creativity unikátnym spôsobom prepojiť gymnáziá, ktoré sú v pôsobnosti kraja, s IT spoločnosťami, z čoho vznikli viaceré kvalitné nápady a smart riešenia. Do projektu sa zapojilo dokopy 100 gymnazistov župných stredných škôl, ktorí vytvorili 12 inovatívnych riešení, aplikácií či webových stránok. Všetky tieto riešenia sú využiteľné v bežnom živote, či už ide o projekt zameraný na monitorovanie kvality ovzdušia, správu skladu školských učebníc či vytvorenie virtuálneho prostredia v škole. V úvodnej fáze vytvorili gymnáziá dvojice s piatimi partnerskými IT firmami, počas ktorej pracovali pod dohľadom skúsených odborníkov priamo z praxe. V marci sa projekt dostal do druhej fázy, v ktorej sa pripojilo približne 150 vysokoškolákov informatických odborov Technickej univerzity Košice. Tí pomáhali gymnazistom pri ďalšom napredovaní. Vďaka spoločnosti Siemens Healthineers, ktorá študentov oboznámila s metódou agilnej metódy riadenia projektov SCRUM, pracovali študenti efektívnejšie.

Týmto projektom bola podporená kreativita študentov a dal sa priestor ich nápadom, keďže mohli tvoriť vlastné digitálne produkty a spolupracovať pritom s najlepšimi odborníkmi z praxe. Do projektu bolo zapojených aj 150 študentov z Fakulty elektrotechniky a informatiky Technickej univerzity v Košiciach, ktorí sa stali mentormi pre študentov gymnázií. V každej zo zapojených škôl vzniklo kreatívne IT laboratórium. Práve v ňom vytvárali žiaci svoje projekty. Ide o najmodernejšie laboratóriá na Slovensku, ktoré skvalitňujú výchovno-vzdelávací proces zavedením najmodernejších digitálnych prostriedkov. Laboratórium každého gymnázia má rôzne vybavenie podľa vlastných potrieb a zamerania, ktoré chcú na škole rozvíjať.

Hlavným cieľom projektu LAB IT Creativity bolo nadchnúť stredoškolákov pre informačné technológie, poskytnúť im užitočné praktické zručnosti, prehĺbiť ich programátorské vedomosti, prepojiť kreatívne a kritické zmysľovanie, prepojiť študentov stredných škôl s akademickou pôdou a napomôcť tak rozvoju gymnázií.

Zapojené školy:

Gymnázium P. J. Šafárika, Alejová 1, Košice
Gymnázium, Školská 7, Trebišovská 12, Košice
Gymnázium, Opatovská cesta 7, Košice
Gymnázium, Ľudovíta Štúra 26, Michalovce
Gymnázium, Komenského 32, Trebišov

Zapojené firmy:

Deutsche Telekom IT Solutions
Visma Labs
FPT Slovakia
GlobalLogic Slovakia
Siemens Healthineers Slovensko

Školy získali finančný poukaz vo výške 20 000 eur - na vytvorenie netradičného moderného kreatívneho prostredia. Zároveň bolo ocenených 14 pedagógov, ktorí viedli žiakov pri vypracovaní projektových zadaní. Každý získal symbolický šek so sumou 200 eur.

- *Podporiť inovácie obsahu vzdelávania v technických a prírodovedných odboroch (zameraných na znalosti, zručnosti, tvorivosť, kritické myslenie a postoje žiakov pre život v digitálne transformujúcej sa spoločnosti)*

Zapojenie SŠ do certifikačného testovania IT Fitness 2022 – súčasťou vyhodnotenia bol prehľad o počte respondentov jednotlivých škôl a priemerná úspešnosť školy. Uvedomujeme si, že budúcnosť výučby je v hybridnom vzdelávaní. V súlade s kontextom „Vychovávame pre život, vzdelávame pre prax“ Regionálnej stratégie 18 výchovy a vzdelávania v stredných školách v KSK v kľúčovej priorite Digitálna transformácia župných škôl považujeme za mimoriadne dôležité, aby sa - žiaci a učitelia župných škôl zapojili v čo najväčšom počte do testovania IT Fitness, - v školách aktívne venoval vyučovací priestor témam, ktoré sú odzrkadlené v testových otázkach, - župné školy prezentovali s čo

najlepšími výsledkami. Považujeme za dôležité aj takýmto spôsobom zmonitorovať úroveň digitálnych zručností žiakov po viacerých obdobiach dištančného vzdelávania. Odbor školstva KSK apeloval na SŠ, aby sa zúčastnil aj každý žiak 1. ročníka, a to už októbrovom termíne testovania, pričom výsledok testu je možné považovať za vstupný test digitálnych zručností žiaka, čím je možné sledovať predpokladaný progres žiakov a porovnať ich úspešnosť po roku, dvoch či viacerých rokoch. V rámci digitálnej transformácie župných škôl má Odbor školstva ÚKSK zámer, aby čo najviac župných škôl používalo nástroj SELFIE na posúdenie úrovne digitalizácie vzdelávania, objavenie digitálneho potenciálu škôl a následné smerovanie k hybridnému vzdelávaniu. Viaceré župné stredné školy začali nástroj SELFIE používať najmä počas vzdelávania „Digitálna transformácia školy“ školských digitálnych koordinátorov v rámci projektu IT Akadémia – vzdelávanie pre 21. storočie, ide o vyše 60 % SŠ. DIY – IoT platforma – riešením internetu vecí v spolupráci s firmami implementujeme do výučby vo vybraných ôsmich župných SOŠ technológiu IoT s cieľom vybudovania platformy IoT. Takéto IoT riešenia môžeme chápať ako spojenie moderných informačných technológií (IT) a prevádzkových technológií podniku (OT) do dobre fungujúceho celku. Dáta, získané a spracované pomocou IoT riešení, pomáhajú predvídať a správne sa rozhodnúť vtedy, keď je to potrebné, a to bez ohľadu na to, či ide o priemyselné riešenie, energetický monitoring, alebo IoT riešenie v obchode či logistike.

- *Využiť posilnenie digitálnych regionálnych produkčných reťazcov v kontexte strategicko-plánovacieho regiónu*

Členstvom a podpisom Memoranda o spolupráci v Digitálnej koalícii sme sa zaviazali, že spoločne s jej členmi budeme podporovať rozvoj digitálneho prostredia v školách KSK. Vstupom do Digitálnej koalície sme sa stali súčasťou produkčného reťazca pre efektívnu a prospešnú spoluprácu pri dosahovaní pozitívnych zmien v digitalizácii vzdelávacieho obsahu, prístupoch a inovácií vo vzdelávaní, ktoré sa otvárajú pri zavádzaní digitálnych prvkov do vyučovacieho procesu. Digitálna koalícia dlhodobo združuje kľúčových stakeholderov v oblasti IKT a vzdelávania na Slovensku. Ide o desiatky členov zo súkromného i verejného sektora, ktoré sa spoločne zasadzujú o rozvoj IKT sektora a prípravu našej krajiny na novú, digitálnu, budúcnosť.

Kľúčová priorita č. 5

Školy s inkluzívnym vzdelávaním v KSK

Slovenská republika je viazaná Dohovorom o právach dieťaťa, ktorý deklaruje, že výchova musí smerovať k rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho nadania a duševných schopností v najväčšom rozsahu, musí dieťa pripraviť na aktívny život v dospelosti v slobodnej spoločnosti a zdôrazňovať rešpekt rodičov dieťaťa, jeho vlastnú kultúrnu identitu, jazyk a hodnoty a kultúrny pôvod a hodnoty ostatných. Slovensko patrí k členským krajinám EÚ, ktoré sa z hľadiska miery chudoby a sociálneho vylúčenia pohybujú dlhodobo pod celoeurópskym priemerom. Preto je v boji proti chudobe a v úsilí znižovať nerovnosti nevyhnutné uplatňovať integrovaný prístup v lokalitách s prítomnosťou segregovaných rómskych komunít, ktorý umožní lepší prístup ku kvalitnému inkluzívnemu a desegregovanému vzdelávaniu, zníži mieru dlhodobej nezamestnanosti, umožní prístup k sociálnej infraštruktúre.

- *Zabezpečiť v školách vhodné prostredie pre vzdelávanie žiakov s poruchami vzdelávania, správania či inými znevýhodneniami. Prispôsobiť priestory školy týmto potrebám – bezbariérovosť, vnútorné vybavenie, didaktické pomôcky, odborne pripravený personál*

OSK navrhuje zmenu tohto opatrenia:

Opatrenie	Merateľný ukazovateľ
5.1.1 <i>Podporovať školy a školské zariadenia pri vytváraní vhodných podmienok pre rozvoj inkluzívneho vzdelávania a intergáciu detí a žiakov</i>	<i>Zdieľanie aktuálnych informácií v téme inklúzie/integrácie počas porád riaditeľov realizovaných odborom školstva KSK minimálne raz ročne</i>

Odôvodnenie navrhovanej zmeny:

Zákomom č. 245/2008 Z. z o výchove a vzdelávaní (ďalej len školský zákon) sa § 2 dopĺňa písmeno ag), v ktorom sa pod pojmom inkluzívne vzdelávanie rozumie: „spoločná výchova a vzdelávanie detí, žiakov, poslucháčov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania, uskutočňovaná na základe rovnosti príležitostí a rešpektovania ich výchovno-vzdelávacích potrieb a individuálnych osobitostí a podporujúca ich aktívne zapojenie do výchovno-vzdelávacích činností školy alebo školského zariadenia.“ KSK reaguje na novelu školského zákona a navrhuje zmeniť pôvodné opatrenie s cieľom znížiť terminologickú segregáciu a vytvorenie optimálnych podmienok pre žiakov škôl a školských zariadení. Hovoríme o inklúzií ako o zabezpečení rovnoprávného a participatívneho prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu pre všetky deti/žiacov, predpokladom čoho je prijatie rozmanitosti a nastavenie podmienok na rozvoj osobného rastu všetkých aktérov školskej komunity.

- *Vytvárať podmienky pre vznik a realizáciu integrovaného systému vzdelávania, prevencie a podpory*

OSK navrhuje zmenu tohto opatrenia:

5.1.2 <i>Podporovať školy pri vytváraní školského podporného tímu (ďalej len „ŠPT“) a tým vytvoriť vhodné predpoklady na výchovno – vzdelávacie činnosti v kontexte inkluzívneho vzdelávania ako efektívnu podporu a pomoc deťom/žiakom SŠ.</i>	<i>Do konca platnosti Stratégie bude ŠPT na min. 90 % škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK</i>
---	---

Odôvodnenie navrhovanej zmeny:

Návrh nového zámeru opatrenia je iniciatívou odboru školstva flexibilne reagovať na novely zákonov 245/2008 Z.z o výchove a vzdelávaní a 138/2019 Z.z o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch.

Školský podporný tím je súčasťou podporných úrovní 1. – 2. stupňa. Podľa § 84a ods. (1) novely zákona 138/2019 Z.z o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch: „Riaditeľ materskej školy, riaditeľ základnej školy alebo riaditeľ strednej školy môže na účely inkluzívneho vzdelávania vytvoriť školský podporný tím, ktorého úlohou je najmä

- a) **koordinovať** rozvoj inkluzívneho vzdelávania,
- b) **zabezpečiť** vo výchove a vzdelávaní uplatňovanie používania prístupov a stratégií, ktoré vyplývajú z jednotlivých odborov vedy a techniky,
- c) **spolupracovať** so zariadením poradenstva a prevencie a ďalšími subjektmi pri podpore detí, žiakov a ich zákonných zástupcov v oblasti výchovy a vzdelávania,
- d) **poskytovať** poradenstvo deťom, žiakom a zákonným zástupcom a metodickú podporu pedagogickým zamestnancom,

e) **podieľať sa** na tvorbe školského vzdelávacieho programu.

Podľa § 84a ods. (2) a (3) novely zákona 138/2019: „Členom školského podporného tímu je školský špeciálny pedagóg a všetci odborní zamestnanci príslušnej školy. Členmi školského podporného tímu môžu byť aj iní pedagogickí zamestnanci. Zloženie školského podporného tímu upraví riaditeľ vo vnútornom predpise po prerokovaní v pedagogickej rade, ak je zriadená.“

- *Podporovať implementáciu modelu inkluzívneho vzdelávania u žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia v priestoroch škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK*

OSK navrhuje zmenu tohto opatrenia:

Opatrenie	Merateľný ukazovateľ
5.1.3 <i>Vytvárať na školách a ŠZ pracovné miesta pre špeciálneho pedagóga a školského psychológa alebo iného odborného zamestnanca podľa zmapovaných potrieb detí/žiacov SŠ a ŠZ.</i>	<i>Do konca platnosti Stratégie bude vytvorená pozícia školského psychológa a/alebo špeciálneho pedagóga alebo iného alebo OZ na min. 80 %</i>

Odôvodnenie navrhovanej zmeny:

V súvislosti s predchádzajúcim opatrením a zároveň reagujúc na novelu školského zákona a tiež prieskumu realizovaného na školách, ktorý bol realizovaný počas pandémie spôsobenej COVID19, vnímame ako potrebné reagovať na potrebu posilnenia duševného zdravia detí/žiacov, ktoré sa zhoršilo v čase izolácie, práve návrhom vytvorenia nového opatrenia, ktoré bude brať do úvahy všetkých žiakov (nielen žiakov zo SZP).

- *Analýza dostupnosti vzdelávania pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia*

OSK navrhuje zmenu tohto opatrenia:

Opatrenie	Merateľný ukazovateľ
5.1.5 <i>Zriaďovať EP systematicky a udržateľne a tým zvyšovať geografickú dostupnosť výchovno – vzdelávacích činností pre deti/žiacov zo SZP</i>	<i>Každoročná analýza využívania súčasných EP a následná optimalizácia</i>

Odôvodnenie navrhovanej zmeny:

Zmeny, ktoré sú v novelách zákonov podporujúcich dostupnosť výchovno – vzdelávacích činností prostredníctvom rozvoja inkluzívneho vzdelávania by KSK vo svojich školách chcelo uplatniť. Našou ambíciou je čiastkovými aktivitami rozvíjať inkluzívne vzdelávanie na školách, podpora dostupnosti vo všetkých oblastiach výchovno – vzdelávacích činností. Preto aj v tomto opatrení navrhujeme zmenu:

- *Vzdelávanie pedagogických, odborných a ostatných zamestnancov škôl a školských zariadení KSK pre zabezpečenie služieb pre žiakov s poruchami vzdelávania, správania či inými znevýhodneniami.*

Hoci školy realizujú pravidelne vzdelávania pre svojich zamestnancov v závislosti od toho, akú skladbu žiakov majú na škole (aké špeciálne potreby majú žiaci tej ktorej školy), súčasné opatrenie **navrhujeme** len jemne upraviť na základe aktuálnejšej terminológie v legislatíve.

Opatrenie	Merateľný ukazovateľ
5.1.6 <i>RŠ zabezpečí odborné vzdelávanie pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov a ostatných zamestnancov škôl a školských zariadení KSK so zámerom skvalitnenia starostlivosti o deti/žiacov s vývinovými poruchami učenia, správania alebo inými zdravotnými znevýhodneniami alebo zdravotnými obmedzeniami.</i>	<p><i>Min. 1 ponúknuté vzdelávanie zo strany KSK pre pedagogických a odborných zamestnancov ročne</i></p> <p><i>1 zrealizované vzdelávanie/workshop pre pedagogických a odborných zamestnancov ročne aspoň na 30% škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK</i></p>

Kľúčová priorita č. 6

Zelené školy v KSK

Princípom je postupné vytváranie „zelených“ škôl nielen zavádzaním ekologických opatrení súvisiacich s ich prevádzkou. Nie je to len otázka energetickej efektívnosti budov a využitie obnoviteľných zdrojov ale aj výchovy a vzdelávania v environmentálnej oblasti. KSK podporuje a aj naďalej bude podporovať ekologické opatrenia za účelom vytvárania a zveľaďovania infraštruktúry budov a areálov škôl vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti.

- *Zvyšovať energetickú efektívnosť budov škôl a školských zariadení*

Školy v rokoch 2022 a 2023 naďalej pokračovali v oprave elektroinštalácie, výmene okien, opravách a zatepľovaní striech. Na Strednej odbornej škole ekonomickej v Spišskej Novej Vsi bola vypracovaná projektová dokumentácia pre stavebné povolenie na investičnú akciu s názvom "Zníženie energetickej náročnosti SOŠ ekonomickej".

- *Zvyšovať energetickú efektívnosť osvetlenia v školách a školských zariadeniach*

V školách a školských zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK naďalej prebieha postupná výmena zastaraných svietidiel na úsporné. Výmenou za LED osvetlenie sa zlepši celková viditeľnosť a zároveň dôjde k zníženiu nákladov na elektrickú energiu. Školy vymenili časti osvetlenia za LED úsporné žiarovky na chodbách s pohybovým senzorom a zriadili exteriérové osvetlenie. Hotelová akadémia, Košice nahradila neónové osvetlenie za LED osvetlenie so snímačom a vymenili halogénové osvetlenie za LED osvetlenie so smart technológiou. Na Obchodnej akadémii, Kapušianska, Michalovce navyše znížili stropy, čím zvýšili energetickú efektívnosť osvetlenia v priestoroch školy.

- *Zvyšovať energetickú efektívnosť využívania vody v školách a školských zariadeniach*

Stredná odborná škola dopravy a služieb, Strážske dobudovala jazierka v átriu školy v spolupráci s Dobrovoľníckou organizáciou KSK, ktoré má pomôcť zadržiavať dažďovú vodu. Zároveň škola nainštalovala solárnu fontánu, jazierkové rastliny a ryby. Prínosom je estetický efekt, zdroj napájania hmyzu, vtáctva, znižovanie prašnosti okolia. Škola zároveň vybudovala nádoby na zachytávanie dažďovej vody, čoho prínosom je, že zachytená voda sa využíva na polievanie kvetov a

záhradkárského políčka v rámci vyučovania predmetu Pestovateľstvo. Stredná odborná škola techniky a remesiel, Rákocziho, Kráľovský Chlmec vytvorila zádrže na dažďovú vodu, ktorú škola využíva na zachytávanie vody z dôvodu svahovitého terénu za účelom zníženia škôd pri prietrži mračen. Škola umeleckého priemyslu, Košice vytvorila jazierko s lekom, rastlinami a so solárnou fontánou.

- *Zamerať sa na postupné budovanie alternatívnych energetických zdrojov pre školy a školské zariadenia a ich postupné využívanie*

Tri školy v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK majú fotovoltaický panel (Gymnázium Horešská Kráľovský Chlmec, Spojená škola Sečovce, Stredná odborná škola beauty služieb Gemerská Košice). Gymnázium, Horešská, Kráľovský Chlmec navyše zriadila priestory na nabíjanie mobilov a iných IT zariadení využitím fotovoltaiky.

- *Podporovať zabezpečenie separovania odpadu v školách a školských zariadeniach*

Školy a školské zariadenia realizujú triedenie odpadu prostredníctvom košov na odpad, zber použitých batérií, zber vrchnáčikov z PET fliaš, zber papiera, plastu, elektroodpadu, použitého oleja, železa, skla, bioodpadu, tonerov, skartácia vyradených učebníc a nepotrebného papiera. Škola umeleckého priemyslu, Jakobyho, Košice realizovala SWAP oblečenia a rastlín. Spojená škola, Sečovce sa zamerala aj na zníženie spotreby kancelárskeho papiera a jeho čiastočnú výmenu za recyklovaný, znížila spotrebu agresívnych čističiek prostriedkov a taktiež znížila spotrebu papierových utierok. Stredná odborná škola agrotechnických a gastronomických služieb, Pribeník využíva zelený odpad ako napr. rastlinné zvyšky, seno, slamu na zlepšenie úrodnosti pôdy na ekologickej biofarme pracujúcej systémom Agrokruh. Stredná odborná škola technická, Kukučínova, Košice recykluje drevený odpad a textil vzniknutý pri výuke v dielňach, piliny a hobliny škola ponúka do ZOO a záhradkárom, z textilného odpadu škola vyrába peľachy pre psov v útulkoch.

- *Vytvárať podmienky pre zabezpečenie väčšieho počtu vegetačných fasád, striech, dažďových záhrad a lagún*

30 škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK má dažďovú záhradu, 3 školy majú vegetačné strechy a 11 škôl má zelené steny. Školy v rokoch 2022 a 2023 navyše revitalizovali už existujúce dažďové záhrady. Obchodná akadémia, Polárna, Košice v roku 2022 vybudovala jazierko zachytávajúce dažďovú vodu. Gymnázium, Alejová, Košice vysadila ovocné stromy a kríky, vyčistili a upravili okolie školy. Stredná odborná škola beauty služieb, Gemerská, Košice v rámci grantového programu Nadácie SPP premenila školský dvor na klimatickú záhradu. K existujúcej dažďovej záhrade a ekoučebni pribudlo jazierko, ktoré postupne vytvára vodný biotop. Na Obchodnej akadémii, Kapušianska, Michalovce žiaci vysadili v rámci environmentálnej výchovy vyvýšené záhony, bylinkovú ako aj lúčnu záhradu.

- *Zabezpečiť pre každú školu a školské zariadenie kompostér na využívanie pre školskú záhradu alebo pre potreby škôl a školských zariadení*

V školách a školských zariadeniach bolo v rokoch 2022 a 2023 nadobudnutých 16 nových kompostérov na biologický odpad a odpad zo školskej jedálne. Obchodná akadémia, Polárna, Košice zabezpečila elektrický kompostér, čím došlo k úspore poplatkov za odvoz a spracovanie kuchynského odpadu. Stredná odborná škola techniky a služieb, Prakovce vybudovala skleník..

- *Posilniť neformálne environmentálne vzdelávanie prostredníctvom vybudovania environmentálneho vzdelávacieho centra*

22 škôl má vytvorenú outdoorovú učebňu. Gymnázium Pavla Horova, Michalovce revitalizovala školské átrium, čím vytvorila priestor na outdoorové aktivity. Obchodná akadémia, Kapušianska, Michalovce spojpomocne realizovala oddychové zóny z odpadových materiálov, napr. sedenie z paliet, ktoré slúži aj na outdoorové vyučovanie, vyrobili domček pre hmyz a vtáctvo. Školy zároveň organizovali rôzne besedy, workshopy, či exkurzie (KOSIT, botanická záhrada), zúčastnili sa Dňa Zeme, Dňa vody, Európskeho týždňa mobility, Svetového čistiaceho dňa. Školy sa zapojili aj do estetizácie exteréru a interiéru za použitia recyklovaných materiálov. Vytvárali kvetinové a bylinkové záhony ako súčasť enviromentálnej výučby.

Spracovali: zamestnanci odboru školstva KSK

Informatívna správa

o realizácii Konceptie rozvoja práce s mládežou na území Košického samosprávneho kraja na roky 2021 – 2025

za roky 2022 – 2023

Koncepcia rozvoja práce s mládežou na území Košického samosprávneho kraja na roky 2021 – 2025

V Koncepcii rozvoja práce s mládežou na území Košického samosprávneho kraja na roky 2021 – 2025 (2030) sa zameriavame na 6 strategických priorít, ktorých cieľom je kompletný rozvoj mladých ľudí v Košickom kraji v oblasti podpory aktívneho občianstva a participácie, podpory podnikavosti a kritického myslenia, posilnenia fyzickej a psychickej reziliencie, ale aj podpory sociálnej inklúzie, dobrovoľníctva, environmentálnej výchovy a medzinárodných mobilít.

Strategická priorita č. 1: Podpora synergie formálneho a neformálneho vzdelávania

- v rámci zvýšenia systematickosti plánovania aktivít a implementácie programov neformálneho vzdelávania (ďalej len NFV) Odbor školstva Úradu KSK (ďalej len OSK) postupne rozširuje **pracovnú skupinu na podporu NFV** – tento rok sme pridali 3 nových členov - v školskom roku 2022/2023 sme realizovali 4 stretnutia (4.10.2022; 19.1.2023; 16.3.2023 a 8.6.2023), na ktorých sme plánovali aktivity a ďalšie smerovanie rozvoja práce s mládežou,
- 14.2.2023 prebehlo **školenie organizácií k napĺňaniu platformy** www.dotvorsa.sk; počas leta 2023 bola platforma dopĺňaná a aktualizovaná a v septembri plánujeme realizovať aj fokusové skupiny so stredoškólakmi kvôli získaniu spätnej väzby a jej zapracovanie do platformy (na platforme sme vytvorili priestor aj pre ponuku NFV realizovaného kultúrnymi organizáciami KSK),
- za účelom podpory neformálneho vzdelávania sme vytvorili na webe KSK v sekcii Školstvo podsekciiu **“Mládež a školské parlamenty”**, ktorá je aktuálne dopĺňaná: (<https://web.vucke.sk/sk/kompetencie/skolstvo/mladez-skolske-parlamenty/>),
- KSK stále motivuje stredné školy vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti k **začleňovaniu NFV do edukačného procesu** pravidelným ponúkaním aktivít a programov pokrývajúcich jednotlivé strategické priority, aj zoznamom odporúčaných programov v Pedagogicko-organizačných pokynoch zasielaných školám (kvôli prehľadnosti ponúkame aj v sekcii Mládež a školské parlamenty, pričom obsah ponuky je rovnaký: <https://web.vucke.sk/files/sk/kompetencie/skolstvo/mladez-skolske-parlamenty/odporucane-programy-aktivity-neformalnego-vzdelavania-23-24.pdf>),
- KSK realizovalo **niekoľko kampaní** v rámci aktuálne prebiehajúcich aktivít NFV: **január – marec 2023** (v rámci rozvojového programu DASATO), **apríl 2023** – kampaň v spolupráci s Karpatskou nadáciou v rámci programu MyMachine, **máj 2023** – kampaň programu DofE (Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu) OSK realizoval pre riaditeľov SŠ online stretnutie, kde Inovačné centrum Košického kraja (ďalej len ICKK) odprezentovalo príklad dobrej praxe - Founders Challenge a predstavilo zámer spustiť vyučovanie predmetu Aplikovaná ekonómia s podporou regionálnych mentorov a s možnosťou podpory start-upov,
- v spolupráci s ICKK sme zabezpečili v školskom roku 2022/2023 aj **vzdelávanie pre stredoškólakov v spolupráci s mentormi s biznisu**,
- **Konferencia NO UZNAJ** - 12.6.2023 – 1. konferencia zameraná na uznávanie prínosov neformálneho vzdelávania realizovaná na východnom Slovensku, zúčastnilo sa jej 90 účastníkov, kde boli odprezentované príklady dobrej praxe v práci s mládežou. Taktiež sme ocenili 10 zlatých školských parlamentov (ocenenie odovzdal predseda KSK),
- na 32 školách bola zavedená pozícia **„Ambasádor neformálneho vzdelávania“** (pričom ním môže byť učiteľ alebo žiak, 1 alebo viac osôb) s cieľom propagovať aktivity NFV,

- v júni 2023 bola realizovaná ďalšia **študijná návšteva** pre 7 pracovníkov s mládežou v **Nemecku** (oblasť Mecklenburg - Vorpommern - navštívených 8 miest - GO aj NGO) za účelom výmeny skúseností v oblasti neformálneho vzdelávania.

Strategická priorita č. 2: Aktívne občianstvo a participácia

- v spolupráci s CVČ - Regionálnym centrom mládeže sme pilotne zrealizovali a vyhodnotili **monitoring stavu školských parlamentov** (ďalej len ŠP) na SŠ v KSK: <https://drive.google.com/file/d/1WbGkim016ZuWA2JxWpYOYmzS4f4ZwKhb/view?usp=sharing> ,
- OSK spolu s pracovnou skupinou vytvoril kritériá pre udelenie **“značky kvality pre školské parlamenty”** za účelom zvyšovania uznania žiackej samosprávy - prvé odovzdávanie ocenení prebehlo na Konferencii o uznávaní prínosu neformálneho vzdelávania v Košiciach, kde sme ocenili 10 zlatých ŠP zvyšným strieborným a bronzovým ŠP boli trofeje a diplomy doručené osobne. **Kritériá pre šk. rok 2022/2023 TU** (plánujeme ich upraviť, aby sme zvýšili úroveň ŠP): <https://web.vucke.sk/files/sk/kompetencie/skolstvo/mladez-skolske-parlamenty/znacka-kvality-skolske-parlamenty-kosickom-kraji.pdf> ,
- v spolupráci s CVČ – RCM boli realizované **3 pobytové školenia ŠP** v župnej škole v prírode v Kysaku (3.10. – 7.10.2022; 24.10. – 28.10.2022 a 28.11. – 2.12.2022) pre celkovo 109 zástupcov ŠP,
- v spolupráci s CVČ – RCM sme zrealizovali 14 teambuildingov/workshopov pre ŠP,
- v dňoch 22.11.2023 sa v CVČ – RCM realizovalo **stretnutie predsedov a predsedkýň ŠP Košického kraja**, ktorého sa zúčastnilo 26 predsedov/predsedkýň ŠP,
- v dňoch 3. - 5. 4. 2023 sa konalo **Celoslovenské stretnutie školských a mládežníckych parlamentov v ŠvP Detský raj** v Tatranskej Lesnej, pričom spoluorganizátorom bol aj CVČ – RCM a NIVAM,
- na stretnutiach **Študentského parlamentu Košického kraja** (ďalej len ŠP KK) konaných 19.10.2022 v CVČ – RCM v Košiciach, 9.11.2022 v Sobranciach, 7.12.2022 v Rožňave, 17.2.2023 v Michalovciach a 3.3.2023 v CVČ – RCM sme vytvorili priestor pre odprezentovanie návrhov zástupcov pri plánovaní aktivít (výstup: pilotný ročník podujatia Leška realizovaný v spolupráci s Odborom školstva KSK– „**Lieč-športuj-kvízuj**“ aj za účasti predsedu KSK + pravidelne zverejňované informácie o svetových a medzinárodných dňoch) - zároveň prebehli **voľby nového ŠP KK - 21.6.2023** - oficiálne prevzatie agendy je naplánované na október 2023,
- v dňoch 10.11.2022, 8.12.2022 a 24.1.2023 CVČ – RCM realizovalo online **stretnutie pre koordinátorov ŠP v Košickom kraji** (dokopy pre 35 koordinátorov/pedagógov),
- v šk. roku 2022/2023 v spolupráci s Úradom splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti spustil KSK 2. ročník projektu **“Participatívne rozpočty na školách”** (1000 €/zapojená škola) na podporu participácie mladých ľudí - žiaci sa po oboznámení s pojmom participácia prostredníctvom spoločenskej hry mohli zapojiť do vytvárania návrhov projektov, za ktoré následne hlasovala celá škola – alokovaných bolo 17 000 €,
- **podpora rovesníckeho vzdelávania - DASATO Academy**: v priebehu januára - marca 2023 DASATO Academy zrealizovalo formou rovesníckeho vzdelávania workshopy na stredných školách v KSK (odhadovaný počet škôl 30). Študenti DASATO Academy svojim rovesníkom predstavili aj program DASATO Academy (akým spôsobom ich pôsobenie v programe môže zmeniť ich komunitu, mesto, región, spoločnosť), ktorého nosnou témou je posilňovanie participácie mladých ľudí na veciach verejných. A na samotných školách sa využíva

rovesnícke vzdelávanie, napr. v rámci zdieľania skúseností a zážitkov v rámci Erasmus+ projektov, ale aj v rámci kritického myslenia a i.,

- župné školy realizovali rôzne aktivity v oblasti **právneho minima, ľudských práv či sociálneho zabezpečenia** pre 8063 žiakov - nielen budúcich absolventov škôl (v spolupráci s rôznymi oorganizáciami - ÚPSVaR, Úrad vlády SR, CPaP, právnikmi, Post Bellum, nápravno-výchovnými zariadeniami a podobne).

Strategická priorita č. 3: Podpora podnikavosti a kritického myslenia

- na župných školách boli realizované rôzne **aktivity v rámci digitálnej bezpečnosti** pre 10 891 žiakov (Bezpečnosť v sieti/na internete, ochrana údajov, právca hackerov, vznik nelátkových závislostí, kyberbezpečnosť, Gaming a jeho hrozby, Deepfakes, projekt Security girls, Cyber security day, triedne aktivity na tému bezpečnosti a rizík a mnoho iných),
- 8. - 9.9.2022 - KSK realizovalo v 3 okresoch (RV - 500 žiakov z 5 SŠ, SNV - 400 žiakov z 8 SŠ a MI - 450 žiakov zo 6 SŠ) podujatie „**Pohni hlavou**“ zamerané na tému dezinformácií,
- v spolupráci s **CVČ - Regionálnym centrom mládeže** boli zrealizované **workshopy** pre 178 žiakov v téme **kritického myslenia**, taktiež bolo zrealizovaných **19 workshopov na tému Startup Podnikanie** pre 215 žiakov z 13 stredných škôl,
- v spolupráci s **CVČ - Regionálnym centrom mládeže** bolo zrealizovaných 14 workshopov na tému "**soft skills**" - **Neverbálna komunikácia** pre 158 žiakov,
- KSK v rámci podpory podnikavosti a finančnej gramotnosti finančne podporil zapojenie sa župných škôl do programov: **Founders Challenge** (v spolupráci s Inovačným centrom Košického kraja) - pilotný ročník programu na tvorbu podnikateľského nápadu/startupu - zapojených 80 žiakov z 8 župných škôl; **FinQ** - v tomto školskom roku bolo zapojených 11 župných škôl; **Rozbehni sa! Academy** - overenie podnikateľského nápadu - zapojených 19 stredných škôl a tiež vysokoškoláci; **JA Slovensko** - poskytuje programy na podporu podnikavosti a finančnej gramotnosti (zapojených 44 stredných škôl v 1 alebo viacerých programoch); v spolupráci s **NIVAM** sme realizovali 3 workshopy pre mládež zamerané na projektový manažment pre tvorbu vlastných malých solidárnych projektov, pre cca 80 žiakov,
- v spolupráci s Karpatskou nadáciou sme zapojili 2 SOŠ do programu **MyMachine**, ktorá prepája základné, stredné a vysoké školy s cieľom tvorby jednoduchých strojov – s tým bola spojená podpora a realizácia záverečného podujatia **MyMachine EXPO východ** v Košiciach v júni 2023.

Strategická priorita č. 4: Posilnenie fyzickej a psychickej reziliencie

- školy realizovali rôzne **outdoorové aktivity** pre 14 207 žiakov (turisticko-vlastivedná vychádzka, spoločná túra, exkurzie, outdoor learning day, KOŽaŽ, účelové cvičenia, aktivity ku Dňu zeme, Dňu vody, relaxačno-animačný deň v prírode a mnoho iných); **NIVAM** realizoval **celodenný workshop "Outdoor activity"**, ktorého sa zúčastnilo 50 pedagógov z KSK,
- všetky župné školy a školské zariadenia realizovali aspoň 4 **aktivity na podporu adaptácie novoprijatých žiakov a pozitívnej klímy na školách** (napr. rôzne zážitkové aktivity, vytvorenie adaptačného programu, imatrikulácia a rôzne teambuildingové aktivity - "Trieda plná pohody", "Ako sa cítim v škole?", "Zoznámte sa s novým spolužiakom", Večer spoločenských hier, vzájomné spoznávanie sa, budovanie pozitívnych foriem správania sa v kolektíve cez rolové hry a mnoho iných),
- všetky župné školy zrealizovali minimálne 3 **aktivity zamerané na budovanie tímov a pozitívnej klímy na školách** (celkovo pre 18 015 žiakov) za pomoci PEER programu,

preventívnych programov, športových aktivít, kultúrnych podujatí, súťaží medzi triedami, besedami so školskými psychológmi a inými aktivitami viazanými na jednotlivé sviatky (Vianočné posedenie, Mikuláš), výletmi či piknikmi, Helloweensky večierkom, Valentínskym plesom, Disney dňom, budovanie väzieb medzi žiakmi a učiteľmi - budovanie atmosféry prijatia, eliminácia psychických bariér a mnoho iného,

- 62 župných škôl zrealizovalo **aktivity počas Medzinárodného dňa tolerancie** (16.11.) alebo v inom dátume pre 15 075 žiakov (napr. Deň národnej spolupatričnosti, Spoznaj svojho učiteľa, exkurzie - múzeum Holokaustu, projekt "Cieľ Európa" - výchova k multikultúrnemu občianstvu a tolerancii, Olympiáda ľudských práv, diskusia na tému "Rovnoprávnosť žien a dievčat", Otvorenie výstavy Anny Frankovej, Deň tolerancie, prácvu peer aktivistov v škole a iné),
- CVČ - RCM - zorganizovanie **Krajského kola Olympiády ľudských práv** – zapojených 35 žiakov z 35 škôl,
- CVČ – RCM realizovalo **3 workshopy zamerané na kyberšikanu** pre 165 žiakov,
- 63 župných škôl a školských zariadení realizovalo minimálne 2 **aktivity zamerané na prevenciu, identifikáciu a intervenciu šikanovania, kyberšikanovania a nenávisťných prejavov** – celkovo pre 14 011 žiakov na rôzne témy (Cesta pozitívnej zmeny, aktivity so školským psychológom, primárna prevencia šikanovania, Netiketa - hodnotenie kmomentárov pod príspevkami - ich ne-/vhodnosť, Multimediálny koncert o šikane, Demokracia v praxi, motivačné prednášky, screening šikanovania na školách, projektové vyučovanie na tému šikany a kyberšikany, projekt "Nedaj sa!...hovor o tom" , "Digitálne dobro" a mnoho iného),
- Na školách zapojených v programe DofE sme od septembra spustili Buddy program **Stand by me** : <https://www.dofe.sk/stand-by-me> ,
- 38 župných škôl má psychológa na minimálne 50 % úväzok a školskí psychológovia mali vytvorený priestor na **preventívne aktivity**, ktoré realizovali pre 11 257 žiakov,
- na 62 stredných školách bol zrealizovaný **"Týždeň zdravej výživy"** – niekde ako aktivity realizované počas týždňa, inde rozdelené do viacerých úsekov počas roka – celkovo zapojených 15 096 žiakov (napr. ochutnávka ovocia, semináre s nutričným poradcom, aktivity zamerané na zdravú výživu, diskusie o poruchách príjmu potravy a zdravom životnom štýle, klasické versus moderné stravovanie, projekt "Škola podporujúca zdravie", tvorba zdravého jedálneho lístka s ohľadom na ľudí s potravinovými intoleranciami a mnoho ďalšieho) ;
- **CVČ - RCM**- v spolupráci so Spolkom medikov - beseda s témou "Zdravá výživa" 11 škôl - 587 žiakov,
- 61 škôl realizovalo **aktivity zamerané na prácu s vlastnými emóciami, potrebami a očakávaniami**, či ďalšími témami spojenými so sebarozvojom – celkovo pre 12 096 žiakov; OZ **Youthfully Yours SK** viedlo workshop na 3 školách s témou „Happiness“ - 3 x 30 študentov SŠ vyškolených pre rozvoj svojich sociálno emocionálnych zručností - školenie podporilo rozvoj ich duševného zdravia; **CVČ-RCM** v spolupráci so Spolkom medikov Workshop „Mentálne zdravie“ a "Kurz prevej pomoci" pre 3 školy (108 žiakov).

Strategická priorita č. 5: Sociálna inklúzia znevýhodnenej mládeže

- stále podporujeme **IG profil psychelpsk**, ktorý je vedený skupinou aktívnych stredoškolákov a prostredníctvom rovesníckeho prístupu šíria povedomie o psychických poruchách (s cieľom ich normalizácie a znižovania stigmatizácie) - aktuálne má 6 členov, ktorí pridávajú pravidelné príspevky na daný profil,

- **do pracovnej skupiny pre podporu NFV** sme prizvali aj **zástupcov organizácií pracujúcich so znevýhodnenou mládežou** (2 zástupcovia z organizácie ETP Slovensko, ktoré už 25 rokov podporuje zraniteľné skupiny a jednotlivcov na východnom Slovensku),
- 60 stredných škôl realizovalo **aktivity zamerané na podporu sociálnej inklúzie a elimináciu stereotypov** – celkovo zapojených 12 223 žiakov (napríklad charitatívne zbierky, Ponožkový deň na podporu ľudí s Downovým syndrómom, workshopy na tému sociálnych stereotypov, aktivity so školskými psychológmi na tému tolerancie a empatie s cieľom predchádzania vzniku predsudkov a stereotypov, workshopy zamerané na rozvoj tolerancie voči ľuďom s duševnými poruchami, besedy - podpora rodovej rovnosti, "Ženy v komunite - od dobročinnosti k rovnocennej práci v komunitách", živé knižnice, vianočná zbierka "Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok", Bubnovačka, Subkultúry a kontrakultúry - webinárový seriál, fotosúťaž "Každý iný, všetci rovnakí", aktivity v Komunitnom centre, spolupráca s Animou - spoločné čítanie, návšteva školskej knižnice, hranie spoločenských hier, nácvik spoločných tancov, príprava spoločného kultúrneho programu s klientmi DSS a spoločné absolvovanie slávnostnej akadémie; projektom "Každý iný - všetci rovní" - posilnenie protipredsudkovej klímy v triedach; workshopom „Rozsvieť modrú“ s cieľom zvýšiť povedomie o autizme a snaha začleniť ľudí s autizmom medzi seba a vytvoriť im podmienky pre zmysluplný život; návštevou Špeciálnej spojenej školy Maximiliána Kolbeho v SNV s cieľom oboznámenia sa so špecifikami práce s handicapovanými ľuďmi a možnosti inklúzie týchto ľudí v majoritnej spoločnosti; pečením vianočného pečiva pre zamestnancov covidového oddelenia v nemocnici; realizáciou aktivít zameraných na búranie predsudkov a stereotypov za pomoci školských psychológov, ale aj pod vedením školských parlamentov a žiakov škôl),
- realizovali sme spoločný projekt v praxi DASATO Academy a KSK: **Inklúzia znevýhodnených študentov na stredných školách v KSK** - výstup bude posunutý na SŠ.,
- **Buddy program** (DOFE SK) – podpora odídencov z Ukrajiny študujúcich na stredných školách.

Strategická priorita č. 6: Prierezové témy

- v školskom roku 2022/2023 sa do mobility žiakov v rámci **Erasmus+ projektov** zapojilo 50 stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK (80%) - celkovo sa Erasmus+ mobilít zúčastnilo 2754 žiakov, YYSK: vyslaných 150 mladých ľudí na mobility neformálneho vzdelávania - mládežnícke výmeny, školenia, semináre),
- podporujeme **aktivity zamerané na prepojenie formálneho a neformálneho vzdelávania v téme dobrovoľníctva alebo environmentálnej téme** – na jednotlivých aktivitách sa podieľalo 12 853 žiakov zo 61 škôl (napr. Projekt Ekoalarm, environmentálne workshopy na tému klimatických zmien, recykláciu odpadu a šetrenie vodou, aktivity realizované cez Via Carpathia – zamerané na separovanie odpadu, projekt Young4Climate, Deň Zeme, Deň vody, Ekoolympiáda, Recyklohry, Euroscola - "Klimatické zmeny a životné prostredie: Ako môžeme žiť v súlade s prírodou?" , prednášky a besedy, realizácia dažďových záhrad, sadenie stromčekov a ekologické pestovanie byliniek, zavádzanie komposterov, environmentálne projekty v rámci súťaže Voda nad zlato, školské zbierky, projekt „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok, spolupráca s útlukami (venčenie psov a zber krmiva a prikrývk), dobrovoľnícke aktivity v organizácii VIA LUX, Vianočné pohľadnice pre seniorov, a mnoho iného),
- **CVČ – RCM** realizovalo **23 environmentálnych workshopov** pre 289 žiakov,
- podpora zriadenia **outdoorových učební** na župných stredných školách,
- podporujeme zvyšovanie záujmu o **dlhodobé dobrovoľnícke programy** na stredných školách -v školskom roku 2022/2023 bolo do programu DofE (Medzinárodná cena vojvodu z Edinburghu, ktorá v sebe nesie kľúčovú oblasť dlhodobého dobrovoľníctva) zapojených 20 SŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK (30,7 %).

Spracovala: Mgr. Natália Vince, vedúca oddelenia riadenia a rozvoja školstva, Odbor školstva

Informatívna správa

**o realizácii opatrení Koncepce podpory pohybových aktivít
obyvateľov**

Košického samosprávneho kraja 2020-2025

za rok 2023

Koncepcia podpory pohybových aktivít

obyvateľov Košického samosprávneho kraja 2020-2025

Cieľom Koncepcie podpory pohybových aktivít obyvateľov Košického samosprávneho kraja 2020 – 2025 (2030) je realizovať priority, ciele a opatrenia, ktorými bude zabezpečená pestrá ponuka možností pohybových aktivít. Docieli sa jednak rozvoj pohybovej aktivity vo všetkých vekových kategóriách a jednak rozvoj zdravého životného štýlu. Jednotlivé strategické priority sú rozpracované cez tzv. ciele a opatrenia, ktoré určujú súbor aktivít, prostredníctvom ktorých by sa mali dosiahnuť priority až po naplnenie vízie.

Jednotlivé kapitoly vychádzajú zo štruktúry WHO Globálneho akčného plánu pre pohybovú aktivitu na roky 2018 – 2030 (tzv. GAPP).

Aktívni ľudia

- školy v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK majú **zriadené krúžky**, ktoré sú zamerané na pohybovú aktivitu a šport;
- podľa možností školy z hľadiska organizácie kurzových foriem vyučovania telesnej a športovej výchovy realizovali **lyžiarske výcviky**.

Aktívna spoločnosť

- v rámci **dlhodobých športových súťaží** sa odohralo 113 turnajov v basketbale, florbale, bedminton, stolnom tenise a nohejbale v chlapčenských aj dievčenských súťažiach. Okrem toho sa uskutočnil aj futsal dievčat. Dokopy sa zapojilo 4 259 súťažiacich žiakov zo 66 stredných škôl z Košického kraja. Víťazom Dlhodobých športových súťaží pre školský rok 2022/2023 sa stalo košické Gymnázium Šrobárova 1. Na webovej stránke Regionálneho centra mládeže sú priebežne zverejňované výsledky;
- **Krajská športová olympiáda** sa uskutočnila v dňoch 5. až 9. júna.
- do študentskej časti **Krajskej futbalovej ligy** sa zapojilo dovedna 36 stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK. Víťazom sa stalo mužstvo Strednej športovej školy v Košiciach;
- 1. októbra sa uskutoční **Juniorská štafeta MMM**, do ktorej sa zaregistrovalo celkovo 34 škôl s celkovým počtom štafiet 42;
- **Projektu Lieč – športuj – kvízuj** sa zúčastnilo 40 škôl, víťazom prvého ročníka sa stali žiaci z Obchodnej akadémie v Košiciach;
- v mesiacoch október – november sa uskutoční **projekt Ideme hrať ping poooong**;
- školy sa v priebehu mesiacov september a október stali súčasťou **projektu Európskeho týždňa športu**;
- **Zimného pohára predsedu KSK** v rámci Krajskej futbalovej ligy (od 15.1. do 19.3.) sa zúčastnilo 94 futbalových družstiev, odohralo sa 154 zápasov. Víťazom v rámci Oblastných futbalových zväzov sa stalo mužstvo FK Prakovce, v rámci Východoslovenského futbalového zväzu OŠK Budkovce. Viac:
<https://web.vucke.sk/sk/novinky/zimny-pohar-kfl-pozna-svojich-vitazov.html>
<https://web.vucke.sk/sk/novinky/krajska-futbalova-liga-pokracuje-svojou-zimnou-sezonou.html>
- **jednodňový Turnaj neregistrovaných hráčov Krajskej futbalovej ligy** sa plánuje zorganizovať v mesiaci október za účasti 4 mužstiev;
- KSK ako partner uzatvoril **Zmluvu o spolupráci s Black Street Entertainment Group, o.z.**, ktorá sa týkala vzájomnej spolupráci, týkajúcej sa podujatia BLACKSTREET 3X3 LEAGUE;

- KSK ako partner uzatvoril **Zmluvu o spolupráci s ENJOY THE RIDE**, ktorá sa týkala vzájomnej spolupráci, týkajúcej sa podujatia FREESTYLE BMX SHOW KSK. Bicyklom po kraji;
- KSK ako partner uzatvoril **Zmluvu o spolupráci s COMBAT JU JUTSU FEDERATION SLOVAKIA**, ktorá sa týkala vzájomnej spolupráci, týkajúcej sa medzinárodného podujatia „Majstrovstvá Európy Combat Ju Jutsu“, ktoré sa uskutočnilo v termíne 11.-14.5.2023;
- KSK ako partner pripravuje **Zmluvu o spolupráci s Active life, n.o.**, ktorá sa týka vzájomnej spolupráce, týkajúcej sa podujatia Zaži východ (zážitkový štafetový beh);
- KSK v júli a auguste usporiadal **3 turnusy športovo-zábavného KSK campu** v spolupráci s organizáciou Gymnathlon, ktorého sa zúčastnilo 90 detí vo veku 4 až 10 rokov;
- v spolupráci so Slovenským olympijským a športovým klubom sa 28.3. uskutočnilo **Krajské kolo podujatia Olympijský odznak všestrannosti**, ktorého sa zúčastnilo 32 8-členných družstiev ZŠ z Košického kraja. Víťazom sa stala ZŠ Komenského 8, Trebišov
- KSK v spolupráci so Slovenským paralympijským výborom zorganizoval podujatie **Paralympijský týždeň**;
- priebežne sú vydávané **tlačové správy** zamerané na pohybové aktivity a šport, taktiež v občasníku „Rozhýbaný kraj“ sa informuje o pohybových aktivitách a športe;
- na základe dotazníkového prieskumu boli pozitívne hodnotené podujatia – **Školský pohár Krajskej futbalovej ligy a LEŠKA**;
- KSK podporil **rozvojové programy hokejových mládežníckych kategórií klubov** v Košiciach, Michalovciach a Spišskej Novej Vsi;
- v rámci projektu Podpora partnerstva a dialógu v oblasti participatívnej tvorby verejných politík II. sa realizoval **dotazníkový prieskum** a do konferenčného zborníka Acta Facultatis exercitationis corporis universitatis Presoviensis, No. 1 – 2023 je pripravený **príspevok na odpublikovanie** - SUPPORT OF PHYSICAL ACTIVITY AMONG HIGH SCHOOL STUDENTS IN THE KOŠICE REGION;
- školy v zriaďovateľskej pôsobnosti KSK pripravujú **Koncepcie pohybových aktivít a športu**;
- 88 študentov župných stredných škôl – Strednej športovej školy v Košiciach a Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach mali v rámci workshopov možnosť bližšie sa oboznámiť organizáciou **SportStudyUSA**, ktorá napomáha dostať sa na americké college a univerzity. Zameriava sa na rozvoj študentov-športovcov a ponúka im dostupnú možnosť štúdia v USA;
- dochádza k podpore podujatí lokálneho, alebo regionálneho významu, resp. podpore celoštátneho, alebo medzinárodného významu vo sfére vrcholového a výkonnostného športu.

Aktívny systém

- Stredná športová škola prijala študentov v súvislosti s **regionálnym programom zameraným na hokejový turizmus** v rámci Krajskej hokejovej akadémie;
- pri schvaľovaní rozpočtu na rok 2022 bol **navýšený podiel bežných výdavkov** na rozvoj pohybových aktivít a športu;
- v rámci dotačnej schémy, ktorej cieľom je prispieť k zlepšeniu kvality života obyvateľov Košického kraja prostredníctvom využívania vnútorného rozvojového potenciálu územia kraja, boli **vyhlásené výzvy: ID/2022** – oblasťou podpory je aj podpora všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov v Košickom kraji aj pre oblasť športu (podpora rozšírenia a skvalitnenia športovej činnosti, realizácia športových podujatí na území Košického kraja); **DS/2022** – oblasťou podpory sú verejnoprospešné projekty zrealizované aj v oblasti športu (podpora rozšírenia a skvalitnenia športovej činnosti, usporadúvanie športových podujatí na území Košického kraja, budovanie a revitalizácia športovej infraštruktúry). Priebežne je aktualizované zverejňovanie prijímateľov a výšky dotácií na šport;
- informácie ohľadom prijímateľov dotácií a výškach dotácií sú priebežne zverejňované;

- Košický samosprávny kraj sa zapojil zo grantovej výzvy **Priama podpora 2023**. Rezerva predsedu vlády Slovenskej republiky;
- školám a školským zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti boli poskytnuté finančné prostriedky pre potreby **materiálno - technického zabezpečenia výučby telesnej a športovej výchovy a záujmovej (krúžkovej) športovej činnosti**;
- pre potreby zvyšovania kvalifikácie sa **pripravuje profesijné vzdelávanie učiteľov** s cieľom stabilizovať kvalifikovanosť a odbornosť vyučovania telesnej a športovej výchovy a skvalitniť záujmovú telovýchovnú činnosť.

Aktívne prostredie

Aktuálny stav riešenia prvkov športovej infraštruktúry je nasledovný:

- **Gymnázium (Gelnica) - Rekonštrukcia športového areálu**
Multifunkčné ihrisko (I. etapa). Celková cena je 156 078,24 EUR. V rámci II. etapy sa počíta s rekonštrukciou atletického oválu;
- **Gymnázium Pavla Horova (Michalovce) - Revitalizácia športovísk**
Revitalizáciou objektov sa skvalitnia a vytvoria športoviská s bezpečným povrchom v požadovanej kvalite a spĺňajúce bezpečnostné normy pre šport; revitalizáciou vznikli športoviská, na ktorých bude možné prevádzkovať športové aktivity: basketbal, volejbal, skok do diaľky, trojskok, malý futbal, hádzaná, beh na 100 m a beh na 60 m; revitalizáciou športovísk sa vytvoria priaznivé podmienky pre rozvoj športovej aktivity žiakov a návštevníkov gymnázia ako aj občanov mesta Michalovce; celková cena je 293 822,53 EUR;
- **Gymnázium Poštová (Košice) - Výstavba workoutu**
Dielo bolo ukončené v marci, celková cena je 9 101,28 EUR;
- **Stredná odborná škola ekonomická (Spišská Nová Ves) - Výstavba športovej haly** (prebieha)
Cieľom je vytvorenie primeraných podmienok pre zdravý fyzický a duševný rozvoj nastupujúcej generácie v meste a regióne. Stavba je umiestnená v blízkej nadväznosti na existujúcu športovú halu; hala poskytne multifunkčný priestor s vhodnou podlahou pre volejbal, tenis, futsal, hádzanú, basketbal a florbal podľa priestorových a technických podmienok platných pre jednotlivé športy;
- **Stredná odborná škola ekonomická (Spišská Nová Ves) – Modernizácia priestorov telocvične**
Modernizácia spočívala v inštalácii nových sklopných a výškovo nastaviteľných basketbalových konštrukcií (basketbalových košov) na diaľkové ovládanie v celkovej sume 18 226,96 EUR;
- **Gymnázium Ľ. Štúra (Michalovce) - Výstavba skateparku** (prebieha)
Ide o novú trvalú stavbu určenú k športovému a rekreačnému využitiu. Nová betónová plocha bude určená k odpočinku či pre športovú činnosť vo voľnom čase, ktorý prináša fyziologické zotavenie, psychické uvoľnenie a vnútorné uspokojenie; stavba bude mať verejný charakter a slúžiť k športu a relaxu širokej verejnosti, počíta sa s účasťou imobilných osôb, podľa ich fyzických možností a v súlade s prevádzkovým poriadkom; stavba sa člení na stavebné objekty – skatepark, zemný val, oplatenie a drobná architektúra; v súčasnosti prebieha proces územného konania;
- **Stredná odborná škola priemyselných technológií (Košice – Šaca) - Rekonštrukcia plavárne** (zázemia)

Rekonštruovala sa vstupná hala, priestory sauny, dámske a pánske šatne vrátane sprch a sociálnych zariadení v sume 237 402,52 EUR;

- **Stredná športová škola (Košice) - Rekonštrukcia telocvične T-18** na Bardejovskej ulici
Rekonštrukcia strechy telocvične v sume 564 366,45 EUR;

- **Gymnázium (Kráľovský Chlmec) – Výstavba plavárne**
Stavebné povolenie na stavbu: „Objekt krytej plavárne pri Gymnáziu v Kráľovskom Chlmcí“;

- **Spojená škola (Sečovce) - Bežecká dráha s doskočiskom** (prebieha);

- **Obchodná akadémia (Trebišov) - Zníženie a zateplenie stropu telocvične** (prebieha);

Úpravou rozpočtu boli schválené finančné prostriedky v programe Šport na **projektové dokumentácie** na:

- rekonštrukciu športového areálu pri Hotelovej akadémii, Južná trieda 10, Košice. Predmetom rekonštrukcie bude atletický bežecký ovál, multifunkčné ihrisko, doskočisko a sektor vrh guľou;
- výstavbu športového areálu pri Obchodnej akadémii, Watsonova 61, Košice. Predmetom výstavby bude atletický bežecký ovál, doskočisko a multifunkčné ihrisko;
- výstavbu multifunkčného ihriska pri Škole umeleckého priemyslu, Jakobyho 15, Košice;
- rekonštrukciu športového areálu pri Gymnáziu, ul. Ľ. Štúra 26, Michalovce. Predmetom rekonštrukcie bude atletický bežecký ovál, atletická trať s rovinkou, multifunkčné ihrisko, volejbalové ihrisko, tenisové ihrisko;
- výstavbu multifunkčného ihriska pri Gymnáziu Pavla Jozefa Šafárika, Akademia Hronca 1, Rožňava;
- výstavbu multifunkčného ihriska pri Strednej zdravotníckej škole, Námestie 1. mája, Rožňava.

Spracoval: Mgr. Marián Horenský, PhD. – vedúci oddelenia športu, Odbor športu